

Ljudska PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVljena 4. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI 2 »BORBO«

Srečanje na Brionih

Švedski ministrski predsednik Tage Erlander v gosteh pri našem predsedniku republike

Brioni, 17. jun. (Tanjug) Švedski ministrski predsednik Tage Erlander je že drugi dan gost našega predsednika republike. Že s nočmi, ko se je iz Dalmacije pripeljal na Brione, so se v ožjem krogu pričeli razgovori o mednarodnih vprašanjih, o stičnih točkah politike obeh prijateljskih dežel in in o stikih med njima. Danes so se nadaljevali. V njih so sodelovali funkcionarji, ki spremljajo švedskega državnika, ter podpredsednik Edvard Kardelj in drugi naši voditelji. Jutri bo švedski gost zapustil Brione in v Sloveniji zaključil svoje potovanje po naši deželi.

Predsednik republike Josip Broz Tito je danes sprejel predsednika švedske vlade Tage Erlanderja, in precej časa govoril z njim. Pri sprejemu so bili tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, državni podsekretar za zunanje zadeve Srđjan Prica, švedski veleposlanik Stig Unger, jugoslovanski veleposlanik na Švedskem Maks Bače in osebni sekretar švedskega ministrskega predsednika Ulof Palme.

Potem sta predsednik republike Josip Broz-Tito in njegova soproga priredila švedskemu ministrskemu predsedniku in njegovim soprogi kosilo, na katerem so bili tudi Edvard Kardelj s soprogo, Ivan Kraljačić, Slavko Komar s soprogo, Srđjan Prica, veleposlanik Maks Bače s soprogo, Miroslav Mrleza, Vanja Radauš,

komandant JVM admiral Mate Jerković, predstavniki oblasti iz Pulja, švedski veleposlanik Stig Unger s soprogo in osebni sekretar g. Erlanderja g. Ulof Palme. Predsednik Tito in ministrski predsednik Erlander sta izmenjala med kosilom, ki je potekalo v prijetnem razpoloženju, neuradni zdravici.

Po kosilu so se predsednik Tito in njegovi gostje nekaj časa sprehajali po otoku Vangi.

Predsednik Tito je nočjo obiskal švedskega premiera in ob tej priložnosti sta državnikala nadaljevala z obravnavanjem vrste vprašanj mednarodnega značaja in medsebojnih odnosov obeh dežel. Razgovori, ki so potekali v prisrčnem vzdušju, bodo nedvomno prispevali h krepitvi prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Švedsko, ki sta globoko zainteresirani za mir na svetu in mednarodno sodelovanje.

Pri razgovorih so sodelovali Edvard Kardelj, Ivan Kraljačić, Srđjan Prica, Maks Bače, Stig Unger in Ulof Palme.

Po nocojšnjih razgovorih sta se predsednik republike Tito in predsednik švedske vlade Erlander prisrčno poslovila. Švedski premier bo jutri dopoldne odpohtoval z Brionov ter spotoma obiskal Postojno, Bled in Ljubljano, kjer bo imel tiskovno konferenco.

Na terasi hotela »Neptun« sta imela predsednik Tito in švedski ministrski predsednik Erlander sredi prvih razgovorov. Razgovora, ki je bil po večerji in potekel v prisrčnem razpoloženju, so se udeležili tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, podpredsednik Izvršnega sveta Hrvatske Ivan Kraljačić, član Zveznega izvršnega sveta Slavko Komar, podsekretar za državnem sekretariatu za zunanje zadeve Srđjan Prica, švedski veleposlanik Unger, naš veleposlanik na Švedskem Maks Bače in drugi.

Razgovor se je nanašal na vprašanja, ki zanimajo obe deželi. Državnika sta izmenjala misli o prečitih mednarodnih problemih ter o prijateljskih stikih in sodelovanju med Švedsko in Jugoslavijo. Stiki in sodelovanje, ustvarjeni takoj po drugi svetovni vojni, se utrjujejo in razvijajo v zadovoljstvo obeh dežel, zlasti po lanskem obisku podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardelja na Švedskem. Ti stiki so pomemben prispevek k stvarni miru in ideji aktivne miroljubne koeksistence med vsemi deželami, ki jo Jugoslavija vztrajno in dosledno uveljavlja v svoji miroljubni politiki. Jugoslavija in Švedska sta deželi, ki ne pripadata blokoma, in sta življenjsko zainteresirani na ohranitvi miru na svetu. Zato tem laže najdeta skupna gledišča o vprašanjih, ki zanimajo obe deželi.

Cepnav Švedska in Jugoslavija prijateljsko in konstruktivno sodelujeta na raznih področjih, še zdaleč niso izčrpane vse možnosti sodelovanja na gospodarskem, političnem in kulturnem področju. Sedanji obisk v Jugoslaviji je nudil švedskemu ministrskemu predsedniku možnost, da se je neposredne seznanil z razmerami v naši državi ter njenim gospodarskim, političnim in kulturnim razvojem, kar bo pripomoglo k še boljše razumevanju med obema deželama. Izmenjava misli med obema državnikoma pomeni zato nov važen korak v tej smeri ter v smeri splošne pomiritve in mednarodnega sodelovanja.

PRVA SEJA MAUNOURYJEVE VLADE

Pričakovani ukrepi

Kontroliran uvoz blaga in pooblastila za Alžir

Pariz, 17. jun. (Reuter). Vlada Bourgesa Maunourya je danes na svoji prvi seji sklenila začasno ukiniti ukrepe za svobodnejšo trgovino z deželami članicami organizacije za evropsko gospodarsko sodelovanje. Ta sklep pomeni, da bo Francija z uvedbo uvoznih kvot ponovno kontrolirala uvoz blaga in odtokanje tujih valutnih rezerv iz dežele.

Na predlog alžirskega rezidenta Lacosta je vlada sklenila predložiti narodni skupščini zakonski predlog, ki daje vladi posebna pooblastila za boj proti alžirskim upornikom.

Vlada bo prihodnje sredo imela novo sejo, na kateri bodo sprejeli nekatere finančne ukrepe in jih potem predložili parlamentu v odobritev.

Samomor ameriškega znanstvenika Sherwooda
New York, 17. junija (AFP). Ameriški znanstvenik William Sherwood je v svojem laboratoriju izvršil samomor tik preden bi moral odpotovati v Washington, kamor ga je poklicala na zaslisanje preiskovalna komisija ameriškega Kongresa. V pismu, ki so ga našli v njegovem stanovanju, piše Sherwood, da se je odločil za samomor, ker mu preiskovalna komisija Kongresa ogroža življenje in obstoj in ker ne more prenesti tega, da bi prihodnja leta svojega življenja prebil v zaporu namesto v svojem laboratoriju.

»Galeb« v Latakiji
Damask, 17. jun. (AFP). Solska ladja jugoslovanske vojne mornarice »Galeb« je priplula danes na prijateljski obisk v sirsko luko Latakijo.

Po prihodu »Galeba« so predstavniki mesta in poveljnik ladje kontraadmiral Truta izmenjali vljudnostne obiske.

Z zasedanja Zvezne ljudske skupščine

Industrija je upostavila tehnično bazo za nadaljnji razvoj gospodarstva

Ekspoze o razvoju industrije v minulem obdobju in perspektivah njenega dela je podal sekretar za industrijo v Zveznem izvršnem svetu Marjan Cvetković. O perspektivnem razvoju gradbeništva je poročal član Zveznega izvršnega sveta Ivan Maček

Beograd, 17. jun. (Tanjug). Danes dopoldne in popoldne je bila skupna seja Zveznega sveta in Zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine. Domova sta na skupni seji obravnavala elaborat o razvoju industrije v dosedanem obdobju in njenem perspektivnem razvoju ter elaborat o dosedanem in perspektivnem razvoju gradbeništva. Razpravljala sta tudi o resolucijah o perspektivnem razvoju industrije in gradbeništva, ki jih je predložil Zvezni izvršni svet. Na predlog predsednika skupščine Petra Stambolića sta domova na dopoldanski seji izvolila komisiji, ki sta spremljali razpravo, da bi koristne predloge vključili v osnutke resolucij.

Na dnevnem redu skupne seje domov je tudi razprava o elaboratu o gibanju gospodarstva v prvih štirih mesecih letošnjega leta in poročilo parlamentarne delegacije o obisku v LR Romuniji. Potem ko je bil ta dnevni red sprejet, je dal predsedujoči Petar Stambolić besedo sekretarju za industrijo v ZIS Marjanu Cvetkoviću, ki je prebral ekspoze o razvoju industrije v minulem obdobju in perspektivah njenega dela.

Iz ekspozeja Marjana Cvetkovića

Potem ko je omenil stanje v naši industriji takoj po osvoboditvi, je Marjan Cvetković obširno govoril o naši industrijski proizvodnji in gospodarskem napredku nasploh. Po fizičnem obsegu je dosegla industrijska proizvodnja v primerjavi z letom 1939 indekse 266. Njena vrednost je znašala lani 1.761 milijard, instalirana pogonska sila v industriji je bila konec predlanskega leta približno 2,6 krat večja kakor leta 1938. Narodni dohodek industrije je narasel od 264 milijard leta 1939 na 660 milijard lani (po cenah iz lanskega leta) ali 2,5 kratno, celotni narodni dohodek skupaj z industrijo pa je narasel samo poldrugokratno, kar pomeni, da je bila industrija v glavnem nosilec naraščanja dohodka vse države in glavni nosilec akumulacije.

VELIK PORAST ELEKTRICNE ENERGIJE

V industriji je bilo lani zaposlenih 810.000 delavcev in uslužbencev, kar pomeni, da je industrializacija dežele omogočila, da je zaposlitev delovnih ljudi v industriji za dobrih 500.000 delovnih mest večja, kakor je bila pred vojno. Z dosedanjim razvojem industrije smo upostavili potencialno tehnično bazo za nadaljnji razvoj gospodarstva in za še hitrejšo industrializacijo.

Čestitka ob egiptovskem prazniku

Beograd, 17. jun. (Tanjug). Predsednik republike Tito je poslal predsedniku republike Egipta Gamalu Abdelu Naserju ob narodnem prazniku naslednjo brzojavko: Ob Dnevu republike in neodvisnosti Egipta mi je v posebno zadovoljstvo, gospod predsednik, da pošljem Vam in egiptskemu narodu v imenu jugoslovanskih narodov in v svojem imenu prisrčne čestitke in najiskrenejše želje za blaginjo Egipta in za Vašo osebno srečo.

Napetost na Bližnjem vzhodu

Jordaniji sirska in egiptska pomoč odpovedana — Zapora jordanskega veleposlanništva v Kairu

Kairo, 17. jun. (Reuter). »Al Masa« je sinoči objavil uvodnik Kaleda Mohi jedina, ki napoveduje, da Egipt in Sirija ne bosta finančno pomagali Jordaniji, ker bi lahko vlada v Amanu uporabila to pomoč za to, »da bi zadala nove udarce jordanskemu narodu«.

Sirski politični krogi so presodili zadnje dogodke v Jordaniji kot »očitno kršitev vojaškega pakta štirih arabskih dežel«. Ti krogi ugotavljajo, da »sprejem Eisenhowerjeve doktrine in nedavna ameriška intervencija v Jordaniji, kakor tudi zahteva jordanske vlade, naj se sirske čete umaknejo z jordanskega ozemlja«, postavljajo na laž vsa zatrdjanja v nedavnem komunističnem razgovoru kraljev Sauda in Huseina, da je politika obeh dežel »politika pozitivne nevtralnosti«.

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA BI BILA LAHKO SE ZA 30% VEČJA

Vzporedno z zmanjšanjem uvoza čedalje bolj narašča delež naše industrije v izvozu. V obdobju od 1925 do 1939 je znašal pičilih 50%, lani pa že 73%, kar pomeni, da je bila industrija glavni činitelj v naraščanju našega izvoza. Celotni izvoz je bil lani samo za 4% večji od povprečnega izvoza v letih 1935 do 1939. Indeks povečanja izvoza industrijskih izdelkov znaša 151, izvoz ostalih gospodarskih področij pa je znašal lani pičilih 57% povprečnega izvoza pred vojno. Kljub temu uspehom pa v doseženi ravni proizvodnje niso izražene vse možnosti naše industrije. Približne cenitve kažejo, da imamo objektivne in tehnološke možnosti, da bi bila naša industrijska proizvodnja še za kakih 30% večja. Tako lepe uspehe v razvoju industrije smo dosegli z veliko vneto delovnih ljudi, čeprav so morali spričo mednarodne nape-

Ameriška pomoč

Beirut, 17. jun. (AFP). Kakor zatrjujejo vladni krogi, so ZDA dne 11. junija Jordaniji pet milijonov dolarjev na račun prispevka za reorganizacijo jordanskega gospodarstva ter izrazile pripravljenost, da v kratkem odobrijo jordanski vladi nadaljnjo pomoč v enakem znesku.

losti delati v izredno težavnih pogojih. Značilno je, da smo dosegli največje uspehe v obdobju od 1952 do 1957, zlasti v zadnjih dveh letih, kar je resda tudi po-

Maršal Tito ob proslavi 15. obletnice IV. proletarske brigade

Beograd, 17. junija. (Tanjug.) Ob današnji proslavi 15. obletnice IV. proletarske brigade je poslal vrhovni komandant oboroženih sil FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito vojakom, podoficirjem in oficirjem te brigade naslednjo brzojavko:

»Zal mi je, da se ne morem odzvati Vašemu povabilu in prisostvovati proslavi 15. obletnice Vaše brigade ter Vam po tej poti pošiljam svoje prisrčne čestitke in tople pozdrave.

Tovariši proletarci, moja želja je, da bi tudi to obletnico ustanovitve brigade proslavili v najboljšem tovariškem razpoloženju in veselju. Ko praznujete ta dan, se spomnite slavnih vojnih dni Vaše brigade, ki je po zaslugi herojstva in požrtvovalnosti njenih tedanjih pripadnikov izbojevala vrsto zmag nad okupatorjem in domačimi izdajalci in tako prispevala k osvoboditvi naše dežele.

V povojnem obdobju je Vaša brigada z uspehom izpolnjevala naloge, ki so ji bile zadane. Prepričan sem, tovariši, da se boste tudi v prihodnje neustrašno izpolnjevali vojaško, politično in strokovno, kajti od sodobne armade se iz dneva v dan terja čedalje več.

sledica aktiviranja prej investiranega sredstva in upostavitve tehnične baze.

Nove oblike upravljanja, je rekel Marjan Cvetković, so rešile podjetja togih, administrativnih ukrepov, kar je omogočilo, da bolj elastično in svobodno prilagode proizvodnjo potrebam trga. Samostojnost v upravljanju in svobodno določanje proizvodnih programov sta rodila lepe uspehe ne samo v povečani proizvodnji, marveč tudi v razširitvi izbire ter zboljšanju kakovosti izdelkov. To je omogočilo tudi večji prodor naše industrije na tuje trge. Lani in v začetku letošnjega leta smo si mnogo prizadevali, da bi odstranili nekatere pomanjkljivosti v našem gospodarskem sistemu. Med drugim smo začeli dati kredite za novo proizvodnjo. Znašli smo tarife davka na promet raznih proizvodov in obresti na osnovna sredstva v nekaterih industrijskih panogah. Ti ukrepi so nedvomno vplivali na naglo naraščanje proizvodnje.

Proizvodnja je bila v prvih štirih mesecih letošnjega leta v primerjavi s lanskim večja za 21%. Narasla je zlasti proizvodnja potrošnega blaga, ki je dosegla indeks 125. Povečale so se zaloge surovin in pogonskih potrebščin. Delovna storilnost je narasla na kakih 14%. Izvoz industrijskih izdelkov je narasel v primerjavi s prvimi tremi meseci lanskega leta za 48%. Se vedno pa zadevamo v industriji na velike ovire. Ko jih bomo odstranili, bo proizvodnja še bolj naraščala. Eno takšnih vprašanj je sistem uporabe amortizacije, ki je dokaj zamotan in ki omejuje izkoriščanje sklada za amortizacije. Prevelik je tudi delež stroškov osnovnih sredstev v sestavi proizvodnih stroškov. Tudi izpolnitev plačnega in premijskega sistema je vprašanje, ki bi lahko znatno povečalo vneto kolektivno v zmanjšalo proizvodnje stroške. Zelo važno je tudi vprašanje sklada za samostojno razpolaganje. Dosedanji instrumenti niso omogočali, da bi zbrali v tem skladu značajša sredstva. (Nadaljevanje na 2. str.)

VREMENSKA NAPOVED

za torek, 18. junija 1957
Zmerno oblačno in zlasti popoldne krajnje nevihte. Temperature ponoči med 11 in 17, v primorju okoli 20. Najvišje dnevne temperature do 26 stopinj C.

STANJE VREMENA

Nekoliko hladnejši zrak se je razširil v višinah nad Južno Alpe ter povzročal tudi v naših krajih prehodne nevihte. Področje visokega zračnega pritiska pa nad Srednjo Evropo še dalje postopoma slabi.

Z ZASEDANJA ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Hitrejšje zboljševanje življenjskega standarda zahteva spremenjeno sestavo gradbenih del

(Nadaljevanje s 1. strani)

STORILNOST BO NARASLA LETNO ZA KAKIH 7%

Nadalje je Marjan Cvetkovič poudaril, da smo doleteli najvišje cene 50 industrijskih izdelkov, kar pomeni kakih 60% vrednosti reprodukcijskih potrebščin. Takšno stanje otežkoča industriji, da se prilagodi zahtevam trga. Na podlagi ankete Zvezne industrijske zbornice bi morali v prihodnjih 5 do 6 letih usposobiti in vključiti v industrijo kakih 47.000 visokokvalificiranih in 135 tisoč kvalificiranih delavcev.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA PRORAČUN REPUBLIKEGA ZBORA IN ZBORA PROIZVAJALCEV LJUDSKE SKUPŠČINE

Predsednik odbora za proračun Republiškega zbora in zbora proizvajalcev ljudske skupščine LRS sklicuje sejo odbora za četrtek, 20. junija 1957, ob 10. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA PROSVETO IN KULTURO REPUBLIKEGA ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE

Predsednik odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora ljudske skupščine LRS sklicuje 18. sejo odbora za petek, 21. junija 1957, ob 10. uri v poslalnici Ljudske skupščine LRS.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVE REPUBLIKEGA ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE

Predsednik odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora ljudske skupščine LRS sklicuje 42. sejo odbora za petek, 21. junija 1957, ob 10. uri v poslalnici Ljudske skupščine LRS.

9900 inženirjev, 21.400 ekonomistov s fakultetno izobrazbo in 4 tisoč 600 ekonomistov s srednjo šolo. Na povečanje delovne storilnosti lahko naglo vplivajo organizacijski ukrepi. Na tem področju imamo znatne rezerve, tako da lahko upamo, da bo storilnost narasla letno za kakih 7%.

V naslednjih 5 do 6 letih predvidevamo povečanje industrijske proizvodnje za 10 do 12% letno, za kolikor je narasla v zadnjih petih letih.

Na koncu je Marjan Cvetkovič rekel, da bi morali bodoči razvoj industrije usmeriti v energetiki na večje izkoriščanje hidroenergetskih virov z dograditvijo že začeti in izgradnjo novih hidrocentral. Nekateri bi morali zgraditi že letos. Zgraditi bomo morali nekaj novih termoelektrarn. Obeta se znatno povečanje potrošnje premoga. Pridobivanje nafte in zemeljskega plina moramo znatno povečati. V proizvodnji gradbenih potrebščin moramo povečati in spremeniti izbiro, kar je pogoj za prehod na bolj sodobne in cenejše metode graditve.

Znatno moramo povečati proizvodnjo za osebno potrošnjo. Razširiti moramo predvsem zmogljivosti bombaznih predilnic v

skladu z zmogljivostjo tkalnic. V proizvodnji usnja in gume moramo razširiti izbiro proizvodov, zlasti obutve in gumje. V živilski industriji moramo doseči modernizacijo z uporabo novih postopkov pri predelovanju. Znanstveno raziskovalno delo moramo usmeriti na intenzivne raziskave surovinske baze, zlasti regenerativne.

V razpravi o elaboratu o razvoju industrije v minulem obdobju in o njenem perspektivnem razvoju ter o resoluciji o tem, ki jo je predložil ZIS, so sodelovali Todor Vujasinovič, Cedor Kapo, Danilo Kekić, Filip Kežević, Miloš Zanko, Nikola Radin, Zivojin Čurčić, Slavko Papler, Katarina Paternogić, Donče Jovanovski, Blagoje Popov, David Nimani, Dušan Sekić in Hasan Sinani.

Z govorom Hasana Sinanija je bil seznan govornikov o perspektivnem razvoju industrije izčrpan. Ker komisija ni utegnla proučiti osnutka resolucije in govorov ljudskih poslancev, so sklenili, da bodo njeno poročilo poslušali jutri. Predsednik Stambolić je potem sporočil, da prehaja skupščina na drugo točko dnevnega reda - obravnavanje perspektivnega razvoja gradbeništva. Po kratkem premoru je dobil besedo član ZIS Ivan Maček, ki je prebral ekspozice o tem vprašanju.

čanje gradbene proizvodnje na delov poslopij ter uveljaviti montažne metode graditve.

Treba je tudi zvišati stopnjo mehanične opremljenosti gradbeništva, in sicer v primerjavi s sedanjo dvakratno. Izolacije potrebne štavila strokovnih delavcev ter inženirskega in tehničnega strokovnega kadra v industriji gradbenih potrebščin, v gradbeni obrti in gradbeništvu je tudi eden izmed nujnih pogojev za napredek gradbeništva. V prihodnje je treba posvetiti še večjo pozornost problemu organizacije gradbišč. Treba je povečati delovno storilnost z uporabo norm in obračunavanjem zaslužka po učinku in količini proizvodov.

Na drugi strani je treba ustvariti potrebne pogoje za povečanje gradbene proizvodnje tudi na področjih, ki neposredno ali posredno vplivajo na delo in delovne pogoje v gradbeništvu. Uveljaviti je treba vse ukrepe za pravilno organizacijo in poslovanje investitorske službe. V isti namen je treba uporabljati takšne metode financiranja investicij, ki bi zagotovile nepretrgano financiranje vsega objekta. V sistemu planiranja investicij je treba zagotoviti perspektivne in tekoče programe tako za investicijska začetna dela kakor tudi za samo graditev predvidenih objektov.

V KATERI SMERI POSPEBITI SISTEM GRADITVE

Nastane vprašanje, je rekel nadalje Ivan Maček, v kateri smeri je treba pospeševati sistem graditve, da bi dosegli povečanje proizvodnje ob istobasem znižanju cen gradbenih del. Ni dvoma, da je treba gradbeništvo spopeti v smeri nenehnega večanja mehanizacije del in z vztrajnim uvajanjem industrijskih metod dela. Bistvo teh metod je v tem, da fazo proizvodnega procesa čim bolj prenesemo z gradbišča v industrijski obrat in dela na gradbišču kar najbolj omejimo, naposled na samo montažo posameznih elementov oziroma delov poslopij. Treba je n. pr. pospeševati sistem graditve s postopnim uvajanjem industrijske proizvodnje lahkih montažnih elementov, mednarodnih konstrukcij, stopnišč, strešnih konstrukcij, vmesnih sten, vrat, oken itd. Tu pride v poštev samo industrijska metoda servisne proizvodnje, česar si brez standardizacije elementov ne moremo misliti. Treba je pripraviti vse potrebno za proizvodnjo novega gradiva, elementov in

delov poslopij ter uveljaviti montažne metode graditve.

Ivan Maček je nadalje govoril o nujni potrebi po povečanju zmogljivosti za zaključna, pretežno obrtniška dela. Z razvojem proizvajalnih sil v gradbeništvu se morajo spremeniti tudi organizacijske oblike gospodarskih organizacij za graditev. Uvajanje industrijskih metod v gradbeništvo zahteva tudi novo razdelitev dela, socializacijo gradbene proizvodnje.

V naslednjem obdobju se bodo proizvajalne sile gradbeništva v veliki meri preusmerile z graditve industrijskih na graditev stanovanjskih objektov. Obsežnost in specifičnost tega programa kategorično zahteva čim hitrejšje uveljavljanje nekaterih ukrepov, da bomo usposobili industrijske in gradbene zmogljivosti za potrebe visokih gradenj. Treba je upoštevati, da sredstva stanovanjskega sklada iz leta v leto naraščajo in da naraščajo tudi druga, za zgraditev stanovanj predvidena sredstva. Ta sredstva narastejo letno od 10 do 15%. Vzroki, da sredstva stanovanjskih skladov pre malo izkoriščamo, so v slabi organizaciji in pomanjkanju izkušenj mnogih investitorjev, seveda pa tudi v neprimarnosti industrijske in gradbeništva glede obsežnejšega programa stanovanjske izgradnje.

Na koncu je treba omeniti, da za zaščito družbenih koristi ne moremo pospešiti gradbeništva brez nekaterih metod in instrumentov administrativne narave in da je treba te metode in instrumente povzdigniti na višjo raven. Predlagani program pospeševanja gradbeništva je celota. To lahko dosežemo samo s pogojem, da vse predlagane ukrepe uveljavljamo vzporedno, da jih dosledno uporabljamo v vsakdanji praksi. Jasno je, da je treba predloženi program nadalje razvijati, da je potrebna skupna akcija vseh posameznikov in organizacij, ki delajo na področju gradbeništva, zlasti pa kolektivov v podjetjih industrije gradbenih potrebščin, kolektivov gradbenih in projektantskih, kakor tudi kolektivov znanstvenih raziskovalnih organizacij, je rekel Ivan Maček na koncu svojega ekspoziceja.

Po ekspoziceju Ivana Mačka in govoru Jože Bakrača je predsednik Stambolić zaključil skupno sejo obeh domov. Skupščina bo nadaljevala delo jutri ob 9. uri na skupni seji obeh domov.

DELEGACIJA GORIŠKE FEDERACIJE KPI, v kateri je pet prosvetnih delavcev in jo vodi sekretar federacije Poloto, je včeraj prispela v Kopru kot gost SZDL Kopa. Delegati so dopoldne obiskali italijansko šolo v Kopru, pri čemer so se zanimali za kulturno-prosvetno dejavnost italijanske narodne manjšine, nato pa so bili na obisku pri italijanskih kulturno-prosvetnih ustanovah in organizacijah v Izoli. Zvečer so se vrnili v Gorico.

SVETOZAR VUKMANOVIČ JE VČERAJ SPREJEL DR. RAHMANA, načelnika Urada za planiranje in gneralnega sekretarja komisije za jedrsko energijo Egipta, ter se z njim zadržal v razgovorih.

V MOSKVO JE ODFOTOVALA NASHA DELEGACIJA, ki se bo udeležila III. rednega zasedanja mešane jugoslovansko-sovjetske komisije za znanstveno-tehnično sodelovanje. Delegacijo vodi sekretar Zvezne industrijske zbornice ing. Vladimir Vujović. Zasedanje se bo začelo danes v Moskvi.

GRSKO VOJASKO DELEGACIJO, ki jo vodi generalmajor Spanojakis Rodamantos, je včeraj sprejel načelnik generalnega štaba JLA generalpolkovnik Ljubo Vučković. Dopoldne je bila grška delegacija na obisku v Industriji motorjev v Rakovici, popoldne pa si je ogledala Vojni muzej.

SPOMINSKO GROBNICO PADLEMU PARTIZANU bodo odkrili pri Titogradu ob prazniku 13. julija. Z velikimi vojaškimi častmi bodo položili vanjo 40 narodnih herojev NOB. Tu bodo s privolitvijo družin počivali tudi narodni heroji ostalih jugoslovanskih narodov, ki so izgubili življenje na bojiščih v Crni gori. Če bodo tudi od ostalih družin prispeli pozitivni odgovori, bodo v to spominsko grobnico prenesli posmrtno ostanke vseh črnogorskih narodnih herojev, razen tistih, ki počivajo v podobnih grobnicah v ostalih naših republikah. Svečanosti bodo prisostvovali družine narodnih herojev, prišle pa bodo tudi delegacije iz vseh okrajev Crne gore.

PUBLIKACIJO »DRUŽBENO UPRAVLJANJE V JUGOSLAVIJI«, ki jo je ob kongresu delavskih svetov Jugoslavije izdala informativna služba, je stalni komite nacionalnega kongresa LR Kitajske prevedel v kitajščino.

Iz ekspoziceja Ivana Mačka

V začetku ekspoziceja je član ZIS Ivan Maček navajal podatke, ki pričajo, da je gradbeništvo v povojni izgradnji od celotnega v investicije naloženega narodnega dohodka realiziralo kakih 50%, kar dokazuje, da je imelo zelo obsežne in zamotane naloge. Predvideni razvoj naše države in potreba po hitrejšem zboljšanju življenjskega standarda zahtevata v prihodnje nadaljnje povečanje obsega in spremembo dosedanje sestave gradbenih del. Za predvideno povečanje obsega gradbenih del pa ne bi smeli zahtevati večjih sredstev za gradbena dela iz razdelitve narodnega dohodka, ker bi vsako povečanje pomenilo zmanjšanje potrošnih skladov,

tem pa poslabšanje življenjskega standarda. Zato mora gradbeništvo ubrati pot intenzivnejšega razvoja, kar pomeni, da se mora usposobiti, da bo z istimi ali manjšimi denarnimi sredstvi, z isto ali manjšo delovno silo, z isto ali manjšo porabo gradiva zadovoljilo potrebe v gradbenih objektih.

STANJE GRADBENIŠTVA

Sedanja raven proizvajalnih sil v gradbeništvu pa zaostaja za potrebami nekaterih gospodarskih panog in družbenih dejavnosti, katerih bodoči razvoj je često pogojno vezan na pospeševanje gradbene proizvodnje. Takšna ugotovitev velja na pr. za stanovanjsko izgradnjo. Za objektivnimi vzroki takšnega stanja proizvajalnih sil se krijejo tudi mnoge subjektivne pomanjkljivosti. Projektantske zmogljivosti na pr. še niso v skladu z nalogami. Ta neskladnost je tem večja, ker imamo opraviti z neopravičenimi zahtevami po kratkih rokih, ki jih zahtevajo investitorji. Industrija gradbenih potrebščin ne more zadovoljiti trga niti po količinah, še manj pa po kakovosti in izbiri. Gradbene zmogljivosti so razvite neenakomerno in nismo jih vskladili z nalogami, ki jih zastavljata družba in gospodarstvo.

Po ugotovitvi takšnega stanja v gradbeništvu, je rekel Ivan Maček, nastane vprašanje, kaj je treba storiti, da bo gradbeništvo napredovalo, da bo gradbena proizvodnja racionalna in ekonomična.

UKREPI ZA ZBOLJSANJE

Ukrepe, ki jih je treba storiti, bi lahko razdelili v dve skupini: ukrepe v prvi skupini je treba uresničiti v samem gradbeništvu, v drugi pa so ukrepi na nekaterih drugih področjih in dejavnostih, ki so bistveni za ureditev razmer v gradbeništvu. Za racionalizacijo investicijske izgradnje nasploh, za pospeševanje gradbeništva pa še posebej, je treba ustvariti pogoje, med njimi zlasti zagotoviti kontinuiteto proizvodnje in teoretično pripravi gradbena dela. Pod teoretično pripravo, ki lahko zagotovi racionalno graditev, razumemo predhodno temeljito proučevanje organizacije graditve kakor tudi tehničnih značilnosti samega gradbenega objekta. Perspektivni načrt za razvoj posameznih družbenih in gospodarskih dejavnosti ter zagotovitev kontinuitete financiranja gradbenih del so zelo važni. Napredek gradbeništva pa je v veliki meri odvisen od projektiranja. Primitivni projekti podaljšujejo življenje primitivni graditvi. Projektanti morajo bolj upoštevati naše gospodarske možnosti in iskati v projektih takšna pota, ki ustrezajo splošnemu razvoju našega gospodarstva in doseženi ravni družbenega standarda.

Proizvajalnih sil v gradbeništvu ne moremo do kraja usposobiti brez ustreznih investicij. Predvsem je treba zagotoviti pospeševanje industrijske proizvodnje gradbenih potrebščin, razen tega pa uveljaviti ustrezne intervencije v vseh panogah industrije, ki delajo za potrebe gradbeništva. To je glavni pogoj za pove-

SLOVENSKE MLADINSKE BRIGADE SE ŽE ZBIRAJO

Prvi so začeli v Brkinih

Delovni čas bo šest ur dnevno — Letos pa ne za vsako ceno — Vsi investitorji bi brigadirjem lahko omogočili tudi nekaj dni oddiha

Razni činitelji vključno »višja sila« so povzročili, da bodo letos mladinske delovne akcije v Sloveniji nekoliko skrčene. Nekaterim investitorjem je bil namreč odklonjen kredit in ne bodo mogli začeti z deli, nekateri pa so bili preveč ozkosrčni do mladinskih brigad.

Razumljivo je, da so investitorji postavljali na prvo mesto rentabilnost, potem kakovost itd., malo neverjetno pa se sliši, da je neki investitor celo zahteval, da bi mladina sama plačala stroške za pot na delovno mesto in nazaj. Letos je štab za mladinske delovne akcije pri CK LM Slovenije sprejel načelo, da mladinske brigade ne bodo delale za vsako ceno. Večina investitorjev in tudi političnih forumov to razume in lahko rečemo, da je letos v primerjavi z lanskim letom za mladinske brigade bolje poskrbljeno tako za nastanitev kot tudi za njihovo preskrbo.

Mladinskih delovnih akcij se bo udeležilo nad 1200 ljubljanskih dijakov

V teh dneh odhajajo ljubljanski dijaki na delovne akcije v razne kraje Slovenije. Jutri popoldne bodo šli brigadirji I. ljubljanske mladinske delovne brigade v Novo mesto, kjer bodo gradili avto-cesto Ljubljana-Zagreb. V prihodnjih dneh pa bosta šli na to delovno mesto še dve brigadi, in sicer II. LMDB Toneta Tomšiča in III. LMDB Franca Rozmana-Staneta. V soboto pa bo šla mladinska brigada Staneta Zagarja v Savinjsko dolino, kjer bo trebila korenine divjega hmelja, ki napravi našemu hmeljarstvu letno nad pet milijonov škoda. Prihodnji mesec bo odšlo na razne delovne akcije še nad 600 mladincev, tako da se bo vseh mladinskih delovnih akcij udeležilo nad 1200 ljubljanskih dijakov.

Za politično vzgojno delo ter družabno in športno udejstvovanje pa je CK LMS na osnovi lanskoletnih izkušenj izdelal okvirni predlog in ga poslal vsem okrajnim štabom, da bodo lahko usmerjali brigadno življenje na posameznih deloviščih. Delovni čas bo 6 ur, za organizirano kulturno vzgojno delo pa so predvideli dve uri. Vsak mladinec se bo udejstvoval tam, kjer ga veseli.

NA BRKINSKI 600, NA NOVOMESKI CESTI PA 650 BRIGADIRJEV

Najvažnejši delovišči, kjer bodo letos delale mladinske brigade iz vse Slovenije, sta v koprskem in novomeškem okraju. Na brkinski cesti so začeli že 11. junija, kjer se bo v treh izmenah zvrstilo 600 brigadirjev, med njimi bodo tudi iz novomeškega okraja in iz Pulja. Pri gradnji ceste v novomeškem okraju pa bo v dveh izmenah delalo 650 brigadirjev. V koprskem okraju bodo brigadirji stanovali v Premskem gradu in v osnovni šoli. Tu je investitor lepo poskrbel za mladino, nekoliko slabše pa je v Novem mestu, kjer niso mogli dobiti sotorov in bodo imeli do gradbišča okrog 2 km hoda.

Pri okrajnih oziroma občinskih akcijah so sodelovala mladina iz okolice. Ljubljanski okraj pa bo tudi izmenjal brigade s Celjem, Kranjem in Mariborom. Celjani bodo povabili tudi mladinsko brigado iz Novega Sada, seveda za vratiole v letu 1958. V kranjskem okraju bo gradilo cesto v Bodovlje nad Skofjo Loko 150 mladincev, sto Kranjčanov pa bo skupno z okrog 200 brigadirji

pomagalo urejati otok Stenjak, kjer Zveza prijateljev mladine pripravlja mladinski počitniški dom. V kranjskem okraju imajo načrtu še nekaj manjših del v Trzinu, za Jesenice se še dogovarjajo, nekaj pa jih je tudi odpadlo. V ljubljanskem okraju bo 700 brigadirjev v dveh izmenah urejalo športna parka v Mostah in Tivolju. Začeli bodo 21. junija. V Celju bo 250 brigadirjev čistilo divji hmelj, 150 jih bo pomagalo pri regulaciji industrijskega potoka v Sentpetru. V Murski Soboti bo 150 mladincev sodelovalo pri gradnji ceste Mačkovič-Petrovič in 80 pri odseku ceste v Vidmu ob Ščavnici. Okrog 100 mladincev iz mariborskega okraja bo gradilo stadion v Ravnah, na Kočevskem in v goriškem okraju pa letos mladinske brigade ne bodo delale.

PRIGLASILO SE JIH JE VEČ, KOT SO PRICAKOVALI

Za mladinske brigade se je priglasilo okrog 4700 mladincev in mladink, več kot so pričakovali. Vendar računajo, da jih bodo nekaj škaritalarji pri zdravstvenih pregledih. Največ zanimanja je za prvo izmeno in tudi za zadnjo ni zadrege. Manj prijav je za srednjo izmeno, posebej z veseljem pa se priglašajo za dela ob morju v letoviških krajih. Od 20 do 30. junija bodo stekla dela povsod, zaključili pa jih bodo z avgustom.

Zrebanje obveznic II. ljudskega posojila

Beograd, 17. jun. (Tanjug). Beogradu je bilo danes zrebanje obveznic II. ljudskega posojila. Dobitek v znesku 100.000 din je dobila obveznica serije 3761 št. 883. Dva dobitka po 50.000 din sta dobili obveznici serije 705 in 3918 št. 170.

Že sedaj se pripravljajo da čez nekaj let ne bo vprašanja: kam s pridelki

Osnovni namen prizadevanj za razvoj kmetijstva je povečanje blagovne proizvodnje, to je, da bodo kmetovalci pridelali več za trg. Z ureditvijo velikih nasadov, ki bodo dajali na vadone jagodičja, grozdja in drugega sadja enotnih sort, bodo kmetijske zadruge mnogo lažje kot doslej sklepale kupčije. Dosegale bodo lahko tudi ugodnejše cene, čeprav bodo le-te zaradi povečanega donosa lahko sorazmerno dokaj nižje kot cene pridelkov tistih proizvajalcev, ki ne bodo mogli zagotoviti vagonskih pošilk blaga iste sorte in kakovosti. Vsekakor pa ne bo moč vsega pridelka prodati presnega, ampak ga bo bržčas treba precej predelati že v kraju proizvajalca.

To seveda ne velja le za sadje in poljske pridelke, ampak tudi za živilsrejske proizvode. Že sedaj je n. pr. na področjih, oddaljenih od večjih potrošniških središč, zelo pereče vprašanje, kam z mlekom. Mesta in industrijski kraji vse bolj omejujejo dovoz mleka iz oddaljenih krajev, ker si zaradi povečane ponudbe že lahko zagotovijo zadostne količine mleka v bližnji okolici, kar jim znatno zmanjšuje prevozne stroške. Kmetovalci, ki izgubljajo odjemalce za presno mleko, po silni razmer z njim pitajo živino ali ga skušajo kakorkoli predelati.

S PREDELAVO MLEKA BOMO POMAGALI ZIVINOREJCEM

Take razmere so se nedavno obetale med drugim tudi kmetovalcem na Kozjanskem. Celjski »Mlekopromet« je že nameraval ustaviti pobiranje mleka v tamkajšnjih krajih, ker se mu to več ne izplača zaradi precejšnje oddaljenosti. Podjetje pa razume stisko, v katero bi zašli živinorejci, če bi nenadoma izgubili odjemalca za mleko. Zato je na intervencijo združne organizacije privolilo, da bo odkupovalo mleko še do septembra. Tedaj bo predvidoma

začela obratovati mlekarna, ki jo ureja Kmetijska proizvodna poslovna zveza Smarje pri Jelšah v poslopiju nekdanje sodnice v Kozjem. Mlekarna bo mleko predelovala v sir in druge mlečne izdelke ter bo lahko zajela vse tamkajšnje tržne viške, saj bo znašala njena dnevna zmogljivost 2000 litrov mleka, medtem ko ga po lanskoletni statistiki proizvajajo na Kozjanskem došle komaj dobrih 1450 litrov dnevno.

K OBNOVLJENIM VINOGRADOM SE VINSKO KLET

Se pomembnejša za kmetovalce oziroma vinogradnike bo bržčas vinska klet, ki jo smarska poslovna zveza namerava začeti graditi prihodnje leto v Golobinjeku nasproti bodoče postaje železniške zruge, ki bo tekla skozi ta kraj - središče virštajnskih, imenstkih in bučkih vinogradov. V kleti bo prostora za 40 vagonov vina in računajo, da bodo tamkajšnje kmetijske zadruge za daljšo dobo rešene skrbi, kam z vinom, ki ga bodo dali ta leta obnovljeni vinogradi.

Drugi pridelovalni obratov za sadje poslovna zveza ne namerava urediti v omenjenih krajih, ker računata, da ga bo vsega odkupila in predelala tovarna sadnih sokov »Celela-sad«. Kolikor le-ta vendarle ne bi bila povsem kos tej nalogi ali da bi celo prenehala obratovati namerava poslovna zveza pomagati kmetijskim zadrugam, da bodo po vaseh uredile ustrezne manjše predelovalne obrate. V vsakem primeru pa bodo po programu smarske poslovne zveze v vsaki vasi uredili manjše obrate, s pomočjo katerih bodo lahko koristno uporabili odpadno sadje. Vh

Pred odločitvijo v Londonu

Stične točke sovjetskega in ameriškega načrta o razorožitvenem sporazumu

Sodeč po razpletu sedanjega zasedanja ožjega odbora razorožitvene komisije OZN v Londonu kakor tudi po mnenju odgovornih državnikov, so se stališča obeh strani, predvsem ZDA in SZ, že tako zblížala, da je razsodno pričakovati vsaj začetni sporazum o vprašanju, o katerem se že enajst let zaman pogajajo. Na temelju te splošne ugotovitve pa si bralce še ne more ustvariti nazorne slike, kaj so med temi dolgotrajnimi razgovori že dosegli in kakšne so stvarne perspektive. Nujno je zato ponoviti izhodiščne predloge.

Nekakšen mejnik v letošnjem razpravljanju je spomenica sovjetskega delegata Valerijana Zorina 30. aprila. V njej sovjetska vlada predlaga, da bi glavni velesili — ZDA in SZ v prvi fazi skrčili število mož pod orožjem na 2,5 mili-

Pred dnevi je bil v Rangunu svetovni kongres za mir. Na sliki prizor z demonstracij udeležencev kongresa pred britanskim veleposlanštvom proti eksplozijam vodikovih bomb na Pacifiku

ona za vsako, medtem ko naj bi jih imeli Velika Britanija in Francija po 750.000. V drugi fazi naj bi obe velesili vesile zmanjšati število vojakov še za nadaljnji milijon, Francija in Velika Britanija pa za 100.000.

Sovjetska zveza je predlagala zmanjšanje vojskih proračunov za 15%. Nadzorstvo pa si je zamislila v dveh fazah. V prvi naj bi temeljilo na obvestitvah prizadetih držav, v drugi pa bi ga opravljal posebni nadzorstveni organ v okviru Varnostnega sveta OZN. Razen tega naj bi že v prvem obdobju ustanovili na recipročni podlagi posebne nadzorstvene postaje na ozemlju prizadetih držav.

Hkrati s sporazumom za zmanjšanje oboroženih sil in vojskih proračunov naj bi dosegli začetno soglasje o jedrskem orožju. Velesile bi se svezale, da ne bodo uporabljale tega orožja. Ta obveznost bi začela veljati že v

Adenauer o stikih z ZSSR

Frankfurt, 17. jun. (Reuter). — Kancler Adenauer je v govoru, ki ga je imel včeraj v Frankfurtu, izjavil, da si Zahodna Nemčija želi boljše stike z ZSSR, da pa ji je »svoboda zahodnonemških ujetnikov, ki so še vedno v SZ, važnejša od trgovinskih stikov«.

Adenauer je govoril tudi o razorožitvi in dejal, da Zahodna Nemčija, ki leži sredi Evrope, teži po pravem miru. Zankal je nekatero trditve, da bonnska vlada »sobotira londonska pogajanja o razorožitvi«. Kar zadeva ponovno združitve Nemčije, je dejal, da bodo »zahodne dežele prijele SZ za besedo«, ki jo je dala v Potsdamu leta 1945 glede svoje odgovornosti za ponovno združitve Nemčije.

(Nadaljevanje)

V okviru Mednarodne razstave grafičnih industrij v Lausanni so odprli tudi poseben paviljon Zveze mednarodne grafike, kjer so prikazana dela reklamnih umetnikov iz dvanajstih držav. To je že njena tretja razstava, prva je bila v Parizu, druga pa v Londonu. Obiskovalci so priznali, da je na precejšnji umetniški ravni.

Tudi švicarski reklamni umetnosti je bil na razpolago poseben paviljon. Izmed petnajst tisoč predloženih del so izbrali le najboljše, tako da je celotna nacionalna reklama zastopana z znanimi in nekaterimi manj poznanimi imeni, ki pa kažejo talent. Oko je prijetno drselo po bleščečih barvnih lepkih, skrbno izdelanih tiskih, resnih in šaljivih objavah, po skrbno urejenih oddelkih razstave.

Švicarski proizvajalci papirja so organizirali skupno razstavo. Posrečeno so prikazali najrazličnejše možnosti embalažne industrije, dober zavijalen material, sodobno pakiranje. Njihova razstava je govorila o pomembnosti papirja na najrazličnejših področjih človeškega udejstvovanja, v družini, šoli, pri delu, v javnosti.

Švicarska PTT je kot eden največjih potrošnikov tiskovin pokazala v posebni dvorani, kakšno vlogo igra na tržišču grafičnih

prvi fazi, v drugi pa bi osredotočili napore za popolno prepoved atomskega in vodikovega orožja. Izredno pomembna je bila sugestija, da bi izločili opustitev poizkusov z uranskim in vodikovim orožjem iz splošne problematike jedrske oborožitve, pri-

ni zahtevam: predvsem načelu o postopni razorožitvi in delno glede Eisenhowerjeve zamisli o tako imenovanem »odprtem nebu«.

Ceravno je minil že podrugi mesec, ZDA še niso odgovorile na Zorinove predloge. O ameriškem protipredlogu je moč sklepati le iz poročil, ki so bila objavljena v tisku in ki po navadi nosijo etiketo »novic iz dobro obveščenih krogov«. Na temelju teh informacij pripisuje ameriški predlog poseben pomen letalskemu nadzorstvu, ki naj bi ga za začetek izvajali severno od 68. vzporednika; ozemlje pod nadzorstvom bi vključevalo dele ZDA, SZ, Kanade, Norveške, Švedske, Finske in Grönlandije, kasneje pa bi to področje raztegnili do 50. vzporednika.

V okviru splošnega razorožitvenega sporazuma naj bi se prizadele države zavezale, da ne bodo uporabljale jedrskega orožja. Del tega orožja naj bi bil v posebnih skladiščih pod nadzorstvom mednarodnih opazovalcev.

Američani se zavzemajo za zmanjšanje vojskih proračunov za 10 do 15%, za skrčenje števila vojakov na 2,5 milijona mož za ZDA in Sovjetsko zvezo, medtem ko naj bi jih imeli Velika Britanija in Francija sleherni po 750.000.

Tri atomske velesile naj bi opustile proizvajanje jedrskega orožja, nadzorstvo nad tem sklepom pa naj bi zaupali mednarodni agenciji za atomsko energijo v okviru OZN. Ameriški predlog se zavzema še za zmanjšanje tujih čet v obeh delih Nemčije za eno tretjino.

To so v nekaj obrisih zadnji predlogi dveh glavnih velesil. Že na prvi pogled je moč ugotoviti, da je med obema predlogoma obilo stičnih točk, medtem ko bi bilo moč neskladja z obojestransko dobro voljo in iskrenim prizadevanjem premostiti v kratkem času. Tako sta na primer med drugim oba predloga enaka glede zmanjšanja tako imenovanih konvencionalnih oboroženih sil, vojskih proračunov, prepovedi atomskega orožja, različna pa glede načina nadzorstva.

Zorinova spomenica je naletela v glavnem na ugoden sprejem, ker je SZ ugodila več zahtevam: predvsem načelu o postopni razorožitvi in delno glede Eisenhowerjeve zamisli o tako imenovanem »odprtem nebu«.

(Konec prihodnjč)

Z VSEH STRANI SVETA

KITAJSKA PREVEČ KITAJSKIH STROKOVNJAKOV V TIBETU

Peking, 17. jun. (Radio Peking). — Stalni odbor za avtonomni Tibet je odredil, naj kitajski strokovnjaki zapuste Tibet. Kitajska vlada jih je poslala v Tibet, da bi pomagali ondotnim oblastem v izgradnji dežele. V sklepu stalnega odbora je rečeno, da je bilo dostoj v Tibetu preveč kitajskega osebja in da je centralna kitajska vlada sklenila, da bo v naslednjih šestih letih v Tibetu uvedla demokratične reforme. Stalni odbor sodi, da bo odhod kitajskih strokovnjakov spodbudil vplival na krepitve in osamosvojitve tibetanskih kadrov.

LIBANON RESEN VOLILNI INCIDENT

Beirut, 17. jun. (AFP). Na splošnih volitvah, ki so bile včeraj na področju planine Libanon, je bilo izvoljenih 19 vladnih kandidatov za poslanice v novem parlamentu in eden opozicijski. Prvi del volitev je bil minuli teden v Bejrutu in na jugu dežele, tretji bo konec junija v severnem Libanonu. V Mizijari v severnem Libanonu so včeraj nastali neredi, v katerih je padlo 28 ljudi, 25 pa je bilo hudo ranjenih. Spopadli so se pristajalci vladnega kandidata in pristajalci opozicijskega kandidata. Intervencirala je vojska.

IRAN ZARADI OPIJA

Teheran, 17. jun. (Reuter). — V Luristanu v južnem Iranu so se spopadli domačini, ki gojijo mak in tihotapci opija. Pri tem je bilo ubitih 13 ljudi, 45 pa ranjenih.

HAITI TEZAVEN POLOŽAJ

Portoprens, 17. jun. (AFP-Reuter). Neredi na Haitiju še vedno trajajo. V Portoprensu so nastali sinoči novi neredi, v katerih je bilo ubitih več kot 10 ljudi in precej ranjenih. Spopade so baje izvali pristaji bivšega začasnega predsednika republike Daniela Fignola. »New York Times« pravi, da je v zadnjih dneh padlo na Haitiju okrog 50 ljudi. Vodja vojske junte, ki je pred nekaj dnevi prevzela oblast, general Antonio Chebro, je izjavil, da je dežela v težavnem položaju. Pozval je ljudi, naj obnovijo mir. Obežil je tudi bivšega predsednika Fignola, da je skušal dezorganizirati armado.

JORDANIJA PREISKAVA PROTI NABULSIJU

Aman, 17. jun. Vojska preiskovala na komisija v Amanu je začela zasliševati bivšega predsednika jordanjske vlade Nabulsija, ki je že nekaj časa v zaporu.

Kardinalovi očitki

francoskim vojakom na alžirskem bojišču
Valovi bombnikov nad alžirskimi vasmi med Constantino in morjem

Pariz, 17. jun. (Tanjug). Kardinal Feltin je v pridigi, ki jo je imel pred 20.000 vojniki, pozval francosko vojsko na bojiščih v Alžiru, naj »ne kloni z duhom« in naj se »ne plaši velikih težav«. Kardinal, ki je hkrati tudi vrhovni vojaški vikar, je vojakom očital, da po vrnitvi iz Alžira pripovedujejo stvari, ki mečejo zelo slabo luč na dogodke v Severni Afriki. »Nikomur ne morem prepovedati, da po vrnitvi iz Alžira pripoveduje, kar hoče, ni pa moč dopustiti, da ne bi opozorili na veliko civilizacijsko delo, ki ga je opravila Francija v tej deželi.«

Francosko poveljstvo v Alžiru je danes objavilo, da so eskadrilje sto bombnikov in lovskih letal bombardirale kraje Constantino in sredozemsko obalo. Poročila pravi, da so letalske formacije včeraj nekajkrat zasule z bombami in mitraljirale vasi v trikotju Constantine — Milnija — Philippeville.

Poveljstvo pravi, da kraje med Constantino in sredozemsko obalo že dalj časa v celoti nadzorujejo uporniki, ki so si onodod uredili vojaška oporišča in stalne položaje. Domače prebivalstvo je v celoti sodelovalo v uporniških odredi in jim pomagalo. Francoske enote, ki so jih poslali na »očiščevalne operacije«, so v teh krajih v zadnjem mesecu že pet-

krat utrpeli hude izgube. Namen večerajšnjega bombardiranja je bil, uničiti uporniška oporišča. Ceravno poluradno poročajo, da je bilo pri tem bombardiranju ubitih okrog sto upornikov, vendar ne izključujejo možnosti, da so človeške žrtve, zlasti med prebivalstvom, in gmotna škoda, prizadejana civilnim prebivalcem, mnogo večje.

Francoski bombniki so bombardirali tudi kraje južno od Constantine. Zaradi razvoja bojev pa je bilo francosko poveljstvo prisiljeno ustaviti bombardiranje iz zraka in topniško obstreljevanje. Po nekaj vzmeničnih napadih uporniških odredov in padalske legije se je boj nadaljeval na nož. To je bil najbolj srdit spopad na ondnoten področju, odkar se je pred tridesetimi meseci začel alžirski upor. Francosko poveljstvo pravi, da je bilo v njem ubitih 14 francoskih oficirjev in vojakov, nad 40 pa ranjenih.

Uporniški komandosi so izvedli v raznih krajih kakih 20 večjih diverzantskih napadov.

OZADJE FRANCOSKEGA PRITISKA NA SEVERNO AFRIKO

Kdo bo izkoriščal Saharo?

Francoski kapitalisti se pod vodstvom posebnega ministva podvzajajo z investicijami v vrelce in rudnike na jugu Alžira in Maroka

Pariz, 17. jun. (Tanjug). Ministrstvo za izkoriščanje Sahare je objavilo, da so našli v afriški puščavi nove vrelce petroleja in ležišča rud. Doslej so odkrili nad milijardo ton petroleja v zemlji in ministrstvo je že napovedalo zgraditev prvega naftovoda, ki bo prihodnje leto omočilo delno pretakanje nafte do Sredozemskega morja.

Načrti za izkoriščanje Sahare so v središču političnih in gospodarskih naporov nove vlade, ki je 88 let po prvih projektih ustanovila posebno ministrstvo za ta dela. Prvi minister za Saharo, socialist Max Lejeune, je danes izjavil, da bi morala največja puščava na svetu v 15 letih postati glavni energetski bazen Francoske unije ter opora gospodarskih in političnih vezi med Afriko in Evropo.

za realizacijo tega največjega investicijskega in industrijskega podviga Francije. V petih letih bodo v Sahari investirali kakih 100 milijard frankov, da Franciji ne bo treba več uvažati energetskih goriv. Zdj namreč uvažava devet desetlin nafte in petino ostalih energetskih surovinah, nafta iz Sahare pa bi krila vse njene potrebe v prihodnjih 50 letih.

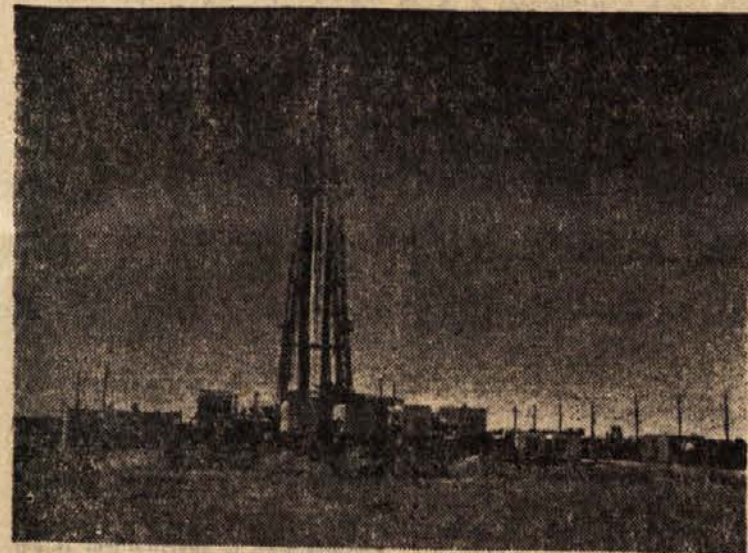
Pod puščavskim peskom so našli tudi znatna ležišča železa, katerih izkoriščanje bi omogočilo več kot petkratno povečanje francoske proizvodnje želeka. Ko bodo začeli izkoriščati boksit, bo Francija lahko postala največja proizvajalka aluminija na svetu. V načrtu je popolna sprememba lica Sahare. Med drugim namestavijo napraviti umetno jezero na površini 8000 kvadrat. metrov, kjer bodo zasadili plantaže dreves, sadja in kmetijskih kultur ter naselja. Po prvih uspehih so ustanovili privatne družbe za zgraditev 46 km dolgega plovnega prekopa od sredozemskega Gabesa za jezero v Sahari. Največja privatna banka Credit Lyonnais se je začela pogajati z nekaterimi finančnimi skupinami, da bi ustanovili industrijsko podjetje za izkoriščanje železa, mangana, boksita in zemeljskega plina v Sahari.

Negotovost glede virov, zadostnih finančnih sredstev za neposredno investiranje ter neposredni stiki z deželami v Severni Afriki so zdaj glavna ovira za naglo razvijanje obsežnih del. Čeprav tu poudarjajo, da v Sahari ne bo investiran tuj kapital, je Francija pripravljena izkoristiti v te namene 350 milijonov dolarjev iz skladov skupnega zahodnoevropskega trga.

Dolgotrajna vojna v Alžiru in skrajna napetost med Francijo na eni ter Marokom in Tunizijo na drugi strani pa zahtevajo izredno politično gibčnost, da bi s povezovanjem teh dežel na Saharo in skupnimi gospodarskimi koristmi našli izhod iz alžirskega spora ter odstranili gospodarske ovire med puščavo in Francijo. Francoski predstavniki zato odklanjajo sleherni misel na tuje, predvsem na ameriško posredovanje v alžirskem sporu, ker vidijo v njem tuje interese na gospodarskem izkoriščanju Sahare.

Kripalami na poti v Jugoslavijo

New Delhi, 17. jun. (Tanjug). Vodja Mednarodne socialistične stranke Ačarija Kripalani je danes odpotoval v Jugoslavijo na obisk, ki bo trajal 10 dni. Ob prihodu so ga pozdravili veleposlanik Crnobrnja ter številni člani Socialistične stranke. Kripalani bo v Jugoslaviji prisostvoval kongresu delavskih svetov.

Vrtalni stolp neke francoske družbe v okolici Ase Masuade v Sahari

BOMBE V ARGENTINI OB OBLETNICI SEDANJEGA REŽIMA

Buenos Aires, 17. jun. (AP). V San Fernandu so včeraj eksplodirale tri bombe. Človeških žrtev ni bilo. Kakor trdijo, so bombe nastavili pristajali Perona ob drugi obletnici protiperonističnega prevrata.

Nekaj incidentov je bilo tudi v Buenos Airesu med proslavo obletnice. Na manifestante so vržili dve bombi in streljali nanje iz hiš. Več ljudi so aretirali.

»Olimpiada moderne grafike«

izdelkov. Obiskovalec je dobil sliko, koliko in kakšnih tiskovin je potrebno, da ta velikanška ustanova v redu posluje. Na dolgi mizi je bilo ponazorjeno izdelovanje pisemskih znamk, medtem ko je elektronski aparat kontroliral denarne nakaznice.

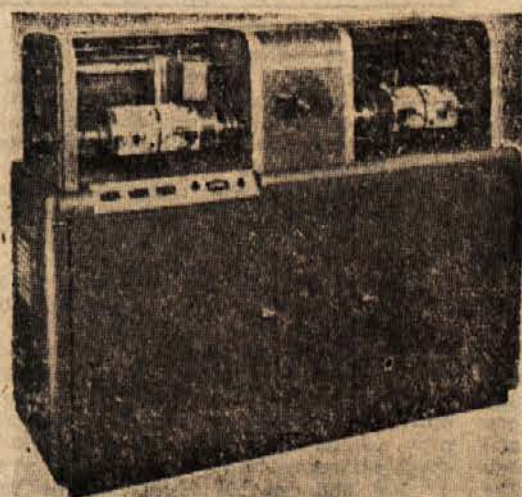
Mednarodna razstava

V središču celotnega razstavišča pa je bila seveda Mednarodna razstava grafičnih industrij. Razstavljeni so bili stroji, material, priprave za izdelavo vseh vrst grafične stroke, za knjigotisk, offsettisk, bakrotisk in anilinski tisk, za knjigoveznicno itd. Obiskovalci so lahko spoznali, da je tudi grafična industrija v poslednjih letih zelo napredovala. Mnogi stroji tečejo hitreje, posamezne delovne postopke so z novimi napravami skrajšali, novi stroji olajšujejo grafikom delo, uporaba novih materialov poenostavlja izdelke.

Tudi v grafični industriji je avtomatizacija na pohodu. Pri številnih strojih na razstavi je grafik le še pripravil vse potrebno za tisk, potem pa je delal stroj sam. Le kontroliral je še človek, toda tudi pri tem so mu že pomagale nove naprave.

Priznati moramo, da so izdelki marsikatere naše tiskarne kvali-

tetni. Toda tega ne ustvarjajo dobri stroji, marveč sposobni grafični delavci. Le njihovemu znanju in prizadevanju se moramo zahvaliti, da izdelujejo marsikje na primer dobre barvne tiske. Nove izboljšave, dosežene v grafični stroji, pa so takšne, da bodo marsikake doslej zelo zapletene postopke moderni aparati

poenostavili, olajšali. Marsikaj bo tu opravila elektronika, ki čedalje bolj prodira tudi v grafično industrijo.

Razstava je pokazala, da se tudi grafični material izmenjuje. Vedno manj bo svinca in cinka, več pa plastičnih mas.

Redakcija — tiskarna v prihodnosti

Preden bi zapisali nekaj več o uporabi elektronike v tiskarnah, kot je bilo prikazano na raz-

ali brez nje je že dalj časa poznan. Televizija omogoča redakciji, da prevzame najaktualnejše slike in jih naglo objavi v časniku. Nujnost, da dnevnik nastikajo v čim krajšem času in ga dajo na trg, zahteva več in več prostora za tehnični obrat. Zato ni nič čudnega, da se bodo marsikje tiskarne preselile iz mestnih središč na periferijo, medtem ko morajo redakcije ostati v središču mesta. Urednik ne bo več hodil osebno v tiskarno. Rokopis bo prihajal tja po žici. Da bo lahko urednik nadziral sestavljanje strani, mu bo pomagala industrijska televizija, ki je že dosegla zelo visoko raven. Tako bo lahko urednik spremljal tekoče delo meterja. Po telefonu, ki bo povezan z zvonicom, mu bo dajal navodila. Problem oddaljenosti bo elektronika lahko rešila. Tako vsaj je napisal o bodoči povezavi med uredništvi in tiskarnami švicarski grafični strokovnjak.

kega cinka ali pa iz plastične mase. Za izdelavo klišeja 30x40 cm je pri rastru 30 potrebno petinštirideset minut. Zanimivo pri aparatu je, da lahko rastre med izdelavo klišejev na isti plošči poljubno menjavajo.

Ameriški SCAN-A-SIZER pa ima to prednost, da lahko izdelava do 4,5-krat večji ali pa manjši kliše iz plastične mase. Podjetje pa objavlja, da bo v kratkem dalo na trg podoben avtomat za izdelavo večbarvnih klišejev.

Pri tem aparatu niti ni nujno, da bi bila podlaga klišejev slika, marveč so lahko tudi nekateri drugi predmeti (n. pr. čipke itd.), ki jih kar neposredno prenese na kliše. Za 26 cm dolg kliše je potrebnih 27 minut. Seveda, če je kliše manjši, je čas izdelave sorazmerno krajši. Rekli so nam, da je kliše iz umetne mase cenejši kot iz svinca v razmerju 2:45.

Elektronika in klišeji

Med drugim zaznamuje elektronika zelo hiter napredek pri izdelavi klišejev. Klišografi, ki so na prejšnjih razstavah bili deležni vsega občudovanja, so že dobili nove sovrtinike, ki jih prekašajo. Tako na primer švicarski avtomat za klišeje Elgrama izdeluje brez uporabe kemičnega procesa navadne, črtno in večbarvne klišeje različnih rastrov v kratkem času. Klišeji so izdelani ali iz tan-

švicarski elektronski avtomat za klišeje Elgrama

PRED PLENUMOM OKRAJNEGA SINDIKALNEGA SVETA LJUBLJANA

PRVI SIGNALI NOVEGA VETRA

Nova delitev dohodka odjeda gostincem denar za sklade in posredno draži obrtne usluge

Pri analiziranju odmevov na novo uredbo o delitvi dohodkov bi najbrž gospodarstvenikom, ki temeljujejo svoja dognanja s kopico števil, ne šlo žito tako hitro v klasje, kakor okrajnemu sindikalnemu svetu, ki bo v teh dneh sklical plenum in prvi v ljubljanskem okraju govoril o učinkovanju novih predpisov v gospodarstvu. Na plenumu bodo člani okrajnega sindikalnega sveta spregovorili o nekaterih ugotovitvah, ki bodo bržčas našle odmev v širokem krogu naših gospodarstvenikov.

Vse kaže, da je po uredbi poteklo še premalo časa, da bi bilo moč zapisati o njenem učinkovanju splošno veljavno sodbo. Nekateri dejstva pa vendarle ne smemo prezreti.

TEHNIKA: LANI 10 DINARJEV, LETOS 90

Gradbena podjetja ljubljanskega okraja ugotavljajo, da daje nova delitev dohodka delovnim kolektivom večje možnosti za ustvarjanje materialne osnove delavskega samoupravljanja. Podjetje »Tehnika« izrecno navaja, da bo letos od prihranjenih 100 dinarjev ostalo podjetju 90, le 10 dinarjev pa bodo vsrkali instrumenti. Lani je bilo prav nasprotno.

KO BI LANSE POGODBE NE VELJALE...

Kljub temu pa gradbena podjetja se trenutno še deklarira-

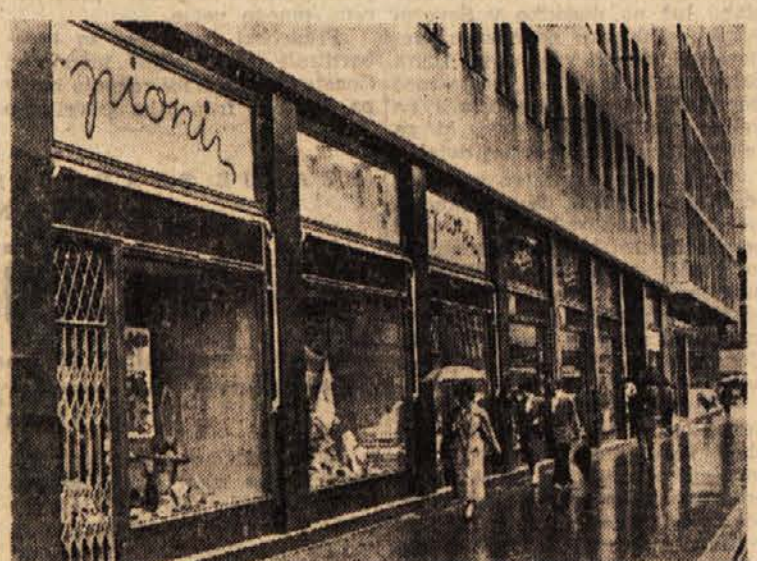
tivne prednosti letos ne bodo mogli praktično izkoristiti. Zakaj ne? Lani so namreč ta podjetja zaradi pomanjkanja investicijskega denarja tudi taka dela, ki se jim niso izplačala: samo da bi zaposlila svoje delavce in da bi stroji ne počivali. Ker pa morajo po teh pogodbah delati gradbe-

niki tudi letos, imajo majhno možnost, da bi jim investitorji draže plačevali gradbena dela ter jim s tem dali več denarja za samoupravne sklade. Se nekaj obrtniška dela predstavljajo 40 do 60% vseh gradbenih del, celo obrtniških uslug pa rastejo, zato skoraj ne moremo pričakovati,

vsa anketirana podjetja brez lastnih skladov, pa še za izplačilo plač bi morala zvišati cene za povprečno 6%. Ti podatki povedo n. pr., da bi imel hotel Slon v Ljubljani primanjkljaja v plačnem skladu za 2.507.000 dinarjev. Podrobna analiza raznovrstnih gostinskih obratov bi morda dala bolj optimistične rezultate, toda v glavnem te ugotovitve drže. Gostinci menijo, da bi lahko obšli skrb, kako se obrzati na zeleni vej, le s pavšalnim izdajanjem predpisanih družbenih dajatev, pri čemer bi gostincem po novih predpisih o delitvi dohodkov lahko ustregli občinski ljudski odbori. Se prej pa bo treba razčistiti pojem večjega ali manjšega gostinskega podjetja, kajti le manjšim gostinskim podjetjem je možno po doslej veljavnih predpisih odmerjati družbene dajatev v pavšalnem znesku.

ČE NE PRIZANASA UREDBA, NAJ BI OBČINE

Nova delitev dohodka bo imela ugodne posledice zlasti v proizvodni obrti, uslužnostni obrti pa nova delitev niti najmanj ne prizanaša. Pri uslužnostni obrti vsebujejo plače pri strukturi cene največji del (okrog 80%). Obrtna podjetja imajo letos (po predpisih) pravico povišati svojim delavcem plače in zviševati cene, iz tega pa izvira druga možnost; dobiček obrtnih podjetij se lahko vse bolj zmanjšuje. Obrtnim podjetjem pa ne bo mogoče ustvarjati lastnih sredstev za sklade. Občinski ljudski odbori bodo posledaj lahko urejali odnose v obrtništvu s primernimi pavšali in s tem zagotovili stalnost cen uslužnostnih storitev, hkrati pa s pavšalnimi obdavčitvami spodbujali delovne kolektive za večjo storilnost. Navzile odločujočemu vplivanju ljudskih odborov na dejavnost uslužnostnih obrti pa je stanje uslužnostne obrti trenutno kritično. Zaradi šibkejšega dotekanja dela dobička obrtnih podjetij v občinske investicijske sklade bi po novem imela obrtna podjetja vse manj možnosti za najemanje občinskih investicijskih kreditov.

V najstrožjem mestnem središču, na Titovi cesti, smo dobili dva nova, okusno opremljena trgovska lokala. Prostorni poslovalnici sta si uredili trgovsko podjetje »Izbira« za svoje poslovalnice »Pionir« in žirovska tovarna »Alpina«. Upajmo, da bodo tudi ostale razpoložljive lokale zasedla podjetja, ki imajo največ stikov s potrošniki.

drobiz od tujinam

DELOVNA NEZGODA V UTENZILU. 14. m. ob 11. uri se je v tovarni Utenzilija pri delu hujše ponesrečil delavec Franc Škulj. Brusil je 1 kg težke kovinske odbojke na smirnovi plošči, ki mu je iztrgala odbojko iz rok. Odbojka je nato v loku z veliko silo odletela in Škulja udarila v glavo ter mu prebila čelno lobanjsko kost. Poškodovali Škulj se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

POD KOLESI VPREŽNEGA VOZA. V soboto, 15. tega meseca, se je v gozdu v bližini vasi Skarčeva pri Ljubljani pripetila huda nezgoda. Poestnik Franc Zebovec je s konjsko vprego vozil domov stelo. Ker je vozil po slabi gozdni poti, je podpiral voz, da bi se ne prevrnil. Iznemada pa je zavozil v kotanjo, pri čemer se je voz tako močno nagnil, da je Zebovec izgubil ravnotočje in padel pod voz. Čeznj so peljala zadnja kolesa močno naloženega voza ter mu polomila več reber, utrpel je tudi hujše notranje poškodbe.

KOLESAR POVRZOČIL NESREČO IN POBEGNIL. Večraj dopoldne je kolesar P. L. pripeljal po Vošnjakovi ulici v smeri mesta na križišče s Prešernovo. Na križišču je zmanjšala hitrost, hoteč prevoziti križišče za vprežnim vozom, ki se je prav tedaj pomikal po Prešernovi cesti proti vici. V nasprotni smeri je poveljala hitrost, ker je hotela pred njim prečkati križišče. Za vprežnim vozom pa je vozil neznan kolesar, ki je na tem križišču zavozil v isto smer kot P. L. in se vanjo zaletel. Kolesarka je tako nesrečno padla, da si je pri tem zlomila levo nogo. Kolesar je steer ponesrečenko pobral, tako nato pa jo je odkuril v neznan smer.

KONJ V AVTOBUSU. Po Dolejski cesti je vozil proti Novemu mestu avtobus, ki ga je upravljal sofer K. A. V nasprotni smeri je pripeljal vprežni voz. Ob srečanju z avtobusom se je konj vprežne vprege splašil in skočil v avtobus in z ojem razbil dve šipi. Dva potnika sta bila lažje poškodovana.

13-LETNI KOLESAR LAŽJE POD TOVORNJAK. Iz Ljubljane proti Mariboru je večraj vozil tovornjak-prekunic, katerega je upravljal poličnik voznik B. R. Vozil je počasi v Krašnji na šla ujet trinajstletni kolesar Z. S. in od tu naprej peljal za njim. Pri Spodnjih Lokvah je tovornjaku pripeljal nasproti nek večji kamion. B. R. je naglo zspjel na desno in obstal. Mali kolesar je v ostrem loku zavil v levo, da bi prehitel stoječi tovornjak, ki je

STRELA V ZALOŠKI TRANSFORMATOR

Snoči je med hudim neurjem udarila strela v zaloški transformator za novo klavnico. Pogorela je polovica lesene zgradbe. Zaradi neurja so izpadli tudi avtomati in črnuški transformatorji, tako da so ostali nekateri mestni predeli skoraj pol ure v temi.

Svojevrsten sprehod strele po stanovanjski hiši

Pred dnevi je ponoči v Babnem polju divjala nevihta in je udarila strela v večjo smreko, ki raste oddaljena kakih 25 metrov od hiše v Babnem polju št. 100. Od smreke je šla strela po vrmi ogradi v hišo, in sicer po električni napeljavi in nato kročila po spalni sobi, v kateri je spala gospodinja. Ob tej priložnosti je strela povzročila precejšnje razdejavanje, in sicer: poškodovala je električno napeljavo, iz sobe je vrgla in uničila dve ceili okni, polomila je del lesene postelje, na kateri je spala oškodovanka, položila nočno omario, ki je stala v bližini te postelje, zlomila je vrata, ki vodijo iz hodnika oziroma kuhinje v to sobo, dve omari, oziroma, stol, pod in še drugo drobnarijo, tako da je napravila za okoli 60.000 din škodo. Gospodinja ni bila poškodovana, čeprav je strela polomila celo posteljo, na kateri je spala njen nečak, ki ravno tako ni bil poškodovan. Obdava sta pretrpela le hud strah in amotno škodo.

prihajal naproti. Voznik S. L. je takoj zavil v levo, da bi preprečil nesrečo. Vzlic temu pa je začel v prednjim levim delom trinajstletnega Z. S. in ga zbil na cestni rob, da je dobil težje telesne poškodbe. Ponesrečenega Z. S. so takoj prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Njegovo stanje je zelo resno.

NEZGODE: Na nezgodni postaji imajo razmeroma največ opravka s ponesrečenimi kolesarji. Tudi večraj so kar šestim nudili pomoč. Gospodinja Albin Tehovnik iz Rakovnika pri Medvodah si je pretresla možgane, strugar Franc Verič iz Smlednika si je zlomil levo roko v ramaneknem sklepu in poškodoval desno dlan, mizar Janez Kastelic iz Petrušne vasi si je zlomil levo nogo v skočnem sklepu, delavka Marija Bartončič iz Ljubljane si je zlomila levo nogo v skočnem sklepu, tehnik Karl Benkovič iz Kamnika pa si je poškodoval lobanjo. 67-letni Ivan Košak iz Ljubljane je pri delu padel in si pretresel možgane. Pri skoku z droga si je zlomil levo roko v zapestju Janez Lampič iz Tacna, desno roko v zapestju pa si je zlomil pri akrobatiki Franc Jurman iz Gorican. S češnje je padel in si zlomil obe roki v zapestju 4-letni Anton Zušek iz Gradišča pri Skofljici. Pri nosgetu si je zlomil levo golen Oskar Znidar iz Smartnega. Učitelj Janez Šter iz Leskovic se je z motoriziranim zaletel v avto in si zlomil levo golen. Delavka Nada Rajh iz Bevk si je pretresla možgane, ko jo je podrl avto.

Na skali onkraj Meže se je v vrtočlavi višini tik nad prepadom razsela viharnik-mecesen. Semkaj iz nad Jerjava, kjer topijo noč in dan svinec in cink, se nizko vleče strupeni sivi čad in se počasi izgublja v nebesno modrino.

Kaj, če položim na zemljo uho? Morebiti ujame odjek detonacij iz notranosti gore? Kje pa! Globoko doli do 15. obzorja je prevrtana Peca - prepreza jo kakih 500 kilometrov rovov, na stotine odkopov; v njenem osrčju so cela postrojenja, elektrarne in dvorane. Vse to je delo človeka. Če bi v Peci resnično spal kraj Matjaž, bi ga že zdavnaj kak rudar poščegetal v pete - so pa že toliko razrili goro, da bi ga našli. Ko stopaš po stalno spolzihih »fortnah« in vpadnikih v izrivo leskatočo se jame, imaš vtis, da si res prišel v legendarno zakladnico iz tisoč in ene noči. Prešeren glas mojega spremljevalca me brž povede v resničnost: »Vleč, dečka, što je naš kruoh - Peca. Precej smo je že snedli, a tak bogata je, rajtam, da bojo lahko še naših otrok otroci živeli od je.« Videla sem, da ima rad to goro, ki mu vzame vsak dan po osem ur sončne svetlobe, zelenja in zunanjšega sveta.

Edino večjo ravnino tokraj Meže malo pred Crno so namenili modernemu naselju rudarjev. Vsako leto zraste kak nov stanovanjski blok prikupne zunanosti in sodobno urejen. Tu sem srečala znanec - toplice in rudarje, ki so bili namenjeni pravkar na zasedanje centralnega delavskega sveta doli v Jerjav. Brž jih pobaram, kaj imajo na dnevnem redu.

»Malo že vahko razložim, saj sem doma preštudiral to pisanje o stvari. Pa na našem obratnem delavskem svetu smo premlevali, kako stojimo. No, zgleda, da boljše ko prejšnja leta. V prvih treh mesecih smo izpolnili plan skoraj pri vsem našem blagu, čeprav imamo letos za 6% večjega ko lani. A bo že šlo. Ne bi reko, da je že vse u redu, pa vse, kakor bi vsak član našega rudnika želel, a ne vsem, če bo to keda. Ljudje smo pa ljudje. Eni bi včasih radi kaj izvrtali dač preko predpisov... in možnosti.«

Zrelo, tehtno preudarja, možak. Sola mežiškega upravljanja mu je že nekaj dala. Razgrneva to poročilo. Bilanca za leto 1956.

BEŽNA SLIKA

Kolektiv mežiških rudnikov svinca in topilnice je lani nakopal za 9% rude več kakor leta 1955. Družbi je dal nad 100 milijonov din. Lani je bilo podjetje precej bolj rentabilno zaradi spremembe cen na domačih in tujih tržiščih in pa zaradi povečanja storilnosti dela za 13,9% - znižali so znatno tudi proizvodne stroške. Posebno dobro se je obnesla decentralizacija obratnega knjigovodstva. Lani ustvarjeni dobiček je za 235 milijonov din večji od leta 1955, izkazuje ga bilanca 656.752.000 din. Izredno skromen pa je njihov sklad za samostojno razpolaganje, saj znaša komaj 15 milijon

da bi se letos gradbenim podjetjem znižali materialni stroški.

LETOS SKLADA ŠTIRIKRAT MANJ

Tudi v gostinstvu ne kažejo analize lepše podobe. Večina podjetij in gostišč, ki jih ljudski odbori ne bodo pavšalirali, bo ostala brez sklada za samostojno razpolaganje, pa čeprav pri tem ne upoštevamo naraščanja cen materiala in cen komunalnih uslug. Analize vplivanja novih instrumentov, ki jih je izdelala Gostinska zbornica LRS, govore med drugim, da lahko gostinsko podjetje hotel »Slon« ustvari letos le 847.000 dinarjev sklada za samostojno razpolaganje, v letu 1956 pa je prav to podjetje razpolagalo s skladom 3.273.000 dinarjev.

ZELENA VEJA - PAVŠALI

Gostinska podjetja bi sicer lahko s smotrnejšim gospodarjenjem, predvsem z znižanjem režijskih stroškov, dosegla večji dohodek. Toda gostinska podjetja so glede materialnih in režijskih stroškov močno odvisna od drugih gospodarskih panog, hkrati pa so se cene komunalnih in drugih storitev letos močno dvignile, zato bi po analizi, ki jo je napravila Gostinska zbornica LRS (z anketiranjem 14 gostinskih podjetij in ob predvidevanju le 10% zvišanja cen materiala), ostala

NOVICE 17. JUNIJA

IZ NAŠIH OBČIN

SISKA

OTROCI BODO LETOVALI
Na pobudo Sveta za varstvo družine je občina Siska letos vzela v najem za dvajset let lep in prostoren podtiški dom na Pagu. Ko bodo dom do kraja prenovili, bo v njem lahko letovalo do 200 gostov hkrati. Večraj je iz Ljubljane že odpotovala prva skupina 80 predšolskih in osnovnošolskih otrok, ki bodo na Pagu preživeli tri tedne za 3000 dinarjev.

DOMZALE

PLAN IN PRORACUN
Pred dnevi je občinski ljudski odbor Domzale soglasno sprejel letošnji družbeni plan in proračun. Občina bo letos skupaj s sredstvi iz skladov razpolagala s 115 milijoni dinarjev. Zanimivo je, da je občina letos predvidela povečanje občinskih dolič za 1-2%. Tako dobljena sredstva pa so namenili negospodarskim investicijam.

GLAVNI PROBLEM - VODNI ROV

Da, ta nesrečni vodni rov Mežica-Prevalje, za katerega ni nikoli dovolj sredstev na razpolago, da bi ga dogradili. Zdag ga manjka le še 2515 m, vanj so vložili rudarji vsa razpoložljiva sredstva. Oni vedo, čemu. Vodni rov pomeni enega glavnih živecev proizvodnje. Dolg bo 8735 m. Del rova je že na razpolago za redno

Še bo Peca dajala kruh

sledenje, za transport na gotova dela za postavitev črpalne postaje in za ventilacijsko okno. Nujno bi potrebovali še 300 milijonov din in 60 milijonov za opremo za to vodni rov. Prihranke na znižanju proizvodnih stroškov bi znašal 100 milijonov din letno, razen tega bi se pa podaljšala življenjska doba rudnika, ker bi bilo mogoče izkoristiti rudne sloje v večjih globinah, zmanjšala bi se poraba električne energije, kar bi tudi pozitivno vplivalo na energetska bilanca naše republike.

Seveda pa ni rečeno, da delavci na zasedanju niso želeli še pojasnil na razne postavke. Toliko so pa že zrel mežiški rudarji, da ne sprejmejo kar brez pomisleka, kar se jim servira. Njihova zasedanja DS so pravi delavski parlament; delavci korajžno izmenjavajo svoja stališča in podajajo - čisto tudi kritična mnenja. Tu dobiš vtis demokratične razgibanosti, čeprav nekateri pravijo, da bi se dalo tudi glede mežiškega samoupravljanja še najti dosti vrzeli... Nič čudnega, če trajajo živčne razprave okrog enega vprašanja čisto tudi po več ur. Tako so sprejemali tarifni pravilnik menda kar na treh zasedanjih in sklenili izvesti več sprememb v njem. Za volitve v nove DS - to je v obratne in v centralni DS so imeli po vseh obratih živahne sindikalne

Povsod so jih bili veseli

Zavod za šolski poučni film iz Ljubljane je s svojo skupino obiskal kraje v novomeškem in kočevskem okraju - Po šolah je skupina vrtela poučne filme - Vsega skupaj je imela 62 predstav, ki si jih je ogledalo 12.000 šolskih otrok

Minuli mesec je Zavod za šolski poučni film iz Ljubljane predelal potovanje svoje filmske skupine po kočevskem in novomeškem okraju. Skupina je v treh tednih obiskala skoraj vsako šolo na področju, ki leži jugovzhodno od Ljubljane prav tja do Vinice v Beli krajini in Fare ter Cebra na Kočevskem in zavrtela za šolarje izbran spored šolskih in poučnih filmov. Končni obračun te turneje je pokazal, da je bilo 62 predstav, ki si jih je ogledalo kakih 12.000 šolskih otrok, večnoma učencev in učenk osnovnih šol in nižjih gimnazij. Otroci so videli film o Moši Pljadu, film o raznih pticah, kako si gradijo gnezda, pomlad v Beli krajini, ki prikazuje belokranjskega Zelenega Jurija in domače ples, film Dva dečka, posvečen osebni higieni šolarjev in pa nekaj zabavnih in poučnih risank.

Vzgojni in splošni uspeh teh šolskih predstav, ki jih je priredil Zavod za šolski in poučni film, je preselil pričakovanja, saj so bile to sploh prve sistematično prirejene filmske predstave na našem podeželju in se je bilo bati, da ne bo pravega odziva in zadostne organizacije. Učiteljski zbori pa so z velikim razumevanjem uvrščali

Metliško obredje iz filma: Pomlad v Beli krajini

to šolsko filmsko predstavo v redni pouk. Ponekod že imajo diapozitive in nekaj diapozitivov na šoli in jih s pridom uporabljajo pri nazornem pouku, zato so zvočni film s poljudno razlago še bolj toplo sprejeli.

Da o deci in njenem odzivu sploh ne govorimo! To je bilo navdušenja na pretek. Pred katero koli šolo se je ustavila »Zastava 600«, povsod je bila sprejeta z vriskanjem in odobravanjem. Skupini je v spominu predstava v Podpreki v Loškem potoku, kamor je prišla tudi vsa šola iz Novega kota, kjer še nimajo elektrike in tudi ne prave poti za avto s tako občutljivimi aparati. Tam so zavrteli film otrokom, ki se sploh nikoli niso videli kina, niti vliaka in le tu in tam kak avtomobil. Razen tega so bili vsi filmi otrokom blizu in so otroci z njimi doživljali. Novica o predstavi se je razvedela tudi po vasi, tako da je prišlo na

Edino, kar lahko prepreči ta napok. Ponekod že imajo diapozitive in nekaj diapozitivov na šoli in jih s pridom uporabljajo pri nazornem pouku, zato so zvočni film s poljudno razlago še bolj toplo sprejeli. Kakor je pozdraviti prizadevanje Zavoda za šolski in poučni film za nazorni pouk v krajih, ki so oddaljeni od kulturnih središč, tako je pohvalno tudi udeleževanje tega zavoda pri proizvodnji šolskih filmov in poučnih diafilmov za precejšnje. Naše šole že imajo precej diapozitivov za nazorni pouk, ki uspešno tekmujejo s slikami in zemljevidi tako v cenah kakor tudi po učinku. Za potrebe slovenskega šolstva je začel smotno izdelovati diapozitive in šolske zvočne in neme filme. Skoraj bo izšel nov katalog teh domačin in za naše razmere prirejenih diafilmov in filmov, ki bodo na razpolago splošnemu in strokovnemu šolstvu.

V BOBBI PROTI OBRATNIM NEZGODAM!

Služba HTZ beleži v rudnikih svinca v minulem letu napredek, posebno pozornost je posvečala zastrupljenjem in ostalim poklicnim obolenjem. V Jerjavu imajo centralno rešovalno postajo, jamsko in topilniško reševalno četo in postajo za prvo pomoč. Z vsemi sredstvi skušajo vcepti v člane kolektiva smisel za delovno varnost: nad 1000 delavcev si je ogledalo filme o varnosti pri delu, slikanja pljuč se je udeležilo 1933 delavcev - torej večina. DS se je temu vprašanju precej posvetil, največ uspeha je bilo v obratu izbiralnice. Odkar je v novi topilnici v obratu novi pralilni stroj brez ustrezne ventilacije, so zastrupljenja še bolj močna - bržkone se pri podjetju »Ventilator« v Zagrebu niti ne zavedajo, kaj povzročajo z zavlačevanjem prevzetih del na sesalnih napravah. Močno je narasla tudi ogroženost v sosesčni topilnici stanujočih družin. Lani se je ponesrečil vsak sedmi delavec, medtem ko se je v letu 1955 vsak peti delavec - beležijo korak naprej. Se zmerom pa je bilo z njimi izgubljenih 3579 dnin - 22,5% manj ko v letu 1955. Je pa dejstvo, da se prijavi vsaka najmanjša poškodba, tako preprečijo komplikacije, ki lahko nastanejo ob domačem zdravljenju.

Za vzdrževanje reda in snage vestno skrbijo. 6 peric pere zaščitne obleke delavcev. Imajo pa po vseh obratih upravičene težnje, da bi že čimprej dobili poštene kopalnice in da bi se mogli po delu obclesti. V Jerjavu delajo za ženske prostor za osebno higieno z bidejem in sredstvi, ki so predpisana. Nimajo pa še kantine za brezalkoholne pijače.

IN SKRB ZA DELOVNEGA ČLOVEKA IN NJEGOV DOM

V gradnji je 7 četvorčkov v Mežici, vanje bodo preselili najbolj ogrožene družine iz bližine topilnice. Delavce prevažajo v modernih avtobusih iz oddaljenih krajev. Lani so poslali v Portorož na letovanje 46 topilniških delavcev, ki so bili ogroženi - tod so se okrepiili. Tudi sicer novo urejeni Počitniški dom v Portorožu prav dobro služi in je vedno poln. Kdo si neki bolj zasluži letovanja ob morju kakor rudar in topilec? Kje so že časi, ko so nakopali leta 1424 (iz knjige Ern. Zeleznega) v cik-luici Peca 14 veder svinčne rude! Samo v marcu t. l. so je nakopali 3685 ton... In še bo dajala gora kruha generacijam...

II. Mednarodna grafična razstava pripravljena

DREVI SVEČANA OTVORITEV V MODERNI GALERIJ

Ljubljana, 17. junija. Jutri zvečer bo v Moderni galeriji uradno odprta II. Mednarodna grafična razstava. Kot nova ustanova se je mednarodno uveljavila in pripomogla k temu, da se je jugoslovanska grafika enakovredno uvrstila v mednarodni okvir te v današnjem likovnem ustvarjanju gotovo najbolj sodobne in žive likovne panoge. Obseg II. Mednarodne grafične razstave zajema predstavnik 29 držav, 245 avtorjev in 460 listov. Mednarodna uveljavitev razstave se kaže v tem, da to umetniško sodelovanje dejansko zajema že ves svet. Zaupanje v to sodelovanje se kaže prav posebno tudi v tem, da so se povabljeni umetniki odzvali skoraj vsi, drugi pa so celo sami ponudili sodelovanje. Ker gre pri razstavi za resničen prerez skozi grafično kulturo sodobnosti, se je vsaka smer lahko svobodno uveljavila, tako da je razstava brez poudarjanja te ali one smeri nepotvorjeno zrcalo stanja in teženj sodobne grafike, zajete v stanju vsakih dveh let.

Od I. Mednarodne grafične razstave, ki je v juliju leta 1955 zbrala v slovenski prestolnici blizu 700 grafičnih listov nekako 150 svetovnih grafičnih mojstrov, sta minili šele dve leti. V teh dveh letih jugoslovanska grafična ustvarjalnost, katere nagli razmah je bil prvi sprožil idejo mednarodnih razstav te likovne zvrsti na našem ozemlju, ne samo ni popustila, temveč se je nasprotno razvijala v tako naglem tempu, da je v polni meri upra-

II. Mednarodna grafična razstava je po svoji organizaciji in po sodelujočih mojstrih iz takih držav mednarodna umetnostna prireditev tolikšnega obsega, da jo po pravici lahko smatramo za manifestacijo, ki ne širi le umet-

Zirlijo so sestavljali umetnostni kritik iz Pariza Jean Bourret, kustos iz Cincinnatija (ZDA) Gustave von Groschwitz, slikar grafik Božidar Jakac iz Ljubljane, umetnostni kritik iz Bruslja Emile Langui, umetnostni kritik

razstave in poudarjali svoje izredno zadovoljstvo, da so lahko sodelovali pri tako pomembni umetniški manifestaciji.

Zvečer je pripravljani odbor II. Mednarodne grafične razstave priredil v razstavnih prostorih Moderne galerije sprejem, ki so se ga udeležili številni javni in kulturni delavci ter predstavniki oblasti.

II. Mednarodni grafični razstavi želimo, da bi, kakor poudarja predsednik odbora Josip Vidmar v svojem predgovoru h katalogu, služila nam in človeški skupnosti. Kot iskreni pristaši mednarodnega sporazumevanja in sodelovanja ter strpne koeksistence pričakujemo prav od umetnosti najbolj uspešnega posredništva teh naših idealov!

Nekateri člani žirije za nagrade na II. Mednarodni grafični razstavi v Ljubljani. Z leve na desno: ravnatelj muzeja iz Zagreba Zdenka Munk, slikar Božidar Jakac, predsednik žirije umetnostni kritik Giuseppe Marchiori, umetnostni kritik iz Varšave Mieczyslaw Porebski, umetnostni kritik iz Pariza Jean Bourret in kustos iz Cincinnatija Gustave von Groschwitz.

nosti, temveč je tudi močno sredstvo za sporazumevanje in spoznavanje med narodi.

Na razstavi bo podeljeno šest nagrad, in sicer nagrada Izvršnega sveta Ljudske skupščine LR Slovenije 250.000 din, nagrada Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana 200.000 din, nagrada Komisije za kulturne stike s tujino v Beogradu 100.000 din, nagrada Sveta za kulturo in prosveto LR Slovenije 100.000 din, nagrada Moderne galerije v Ljubljani v znesku 100.000 din in nagrada Jakopičevega paviljona 75.000 din. Imena nagrajenih umetnikov bodo sporočena in objavljena ob otvoritvi razstave jutri zvečer.

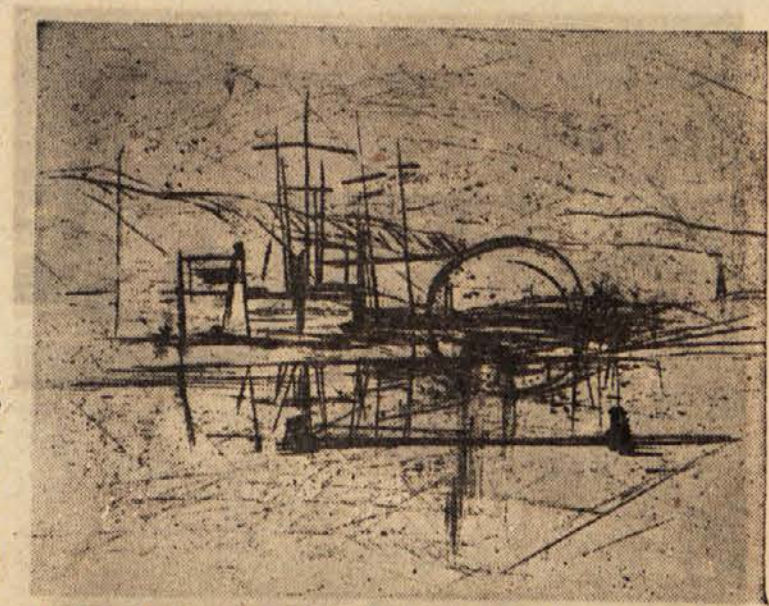
iz Benetk Giuseppe Marchiori, ki je tudi predsednik žirije, ravnatelj muzeja iz Zagreba Zdenka Munk, umetnostni kritik iz Varšave Mieczyslaw Porebski in ravnatelj muzeja iz Amsterdama W. Sondberg.

Danes dopoldne, ko je bilo opravljeno vse delo, so člani mednarodne žirije imeli s predstavnik našega tiska, radia in filma konferenco, na kateri so odgovarjali na vprašanja oziroma podajali svoje izjave o delu žirije, o njeni enodušnosti pri ne-lahkem ocenjevalnem delu in o pomenu te razstave vobče. Laskavo so se izrazili o organizaciji

Ko podajam tu kratek pregled glasbenih nastopov v naslednjih dveh tednih, se prav dobro zavedam, da jih ni metati vseh v en koš in da je med šolskim nastopom in šolskim nastopom lahko vsaj tolikšna razlika kot med šolskim nastopom in profesionalnim koncertom. Tako so produkcije nižjih glasbenih šol povsem naravno bolj zrcalo učiteljskih sposobnosti in merilo učnega nivoja v celoti kot pa preizkušnja dijakov. Na Srednji glasbeni šoli se upoštevajo pri presoji že v bistveno večji meri tudi individualni uspehi, povsem drug svet kakor niso pa je končno visoka šola; tu se raven in uspeh zavoda tehtata skoraj samo po tem, koliko so posamezni slušatelji individualno razviti in izraziti kot umetniške osebnosti.

Če velja, kar sem pred nekaj dni izjavil, da glasbeni šol, bi si bilo vsaj v Ljubljani kar težko misliti, da kakšen nastop nižje glasbene šole ne bi zelo dobro uspel. Prav zato se pri njih lahko omejim skoraj samo na to, da jih naštejemo. Kolikor sem jih slišal, so bili odlični.

Glasbena šola Center je imela tri nastope. Glasbena šola Vič je pripravila 1. javno produkcijo. No-

Letošnje Mednarodne grafične razstave v Tokiu so se udeležili tudi jugoslovanski grafiki, od Slovencev naša najvidnejša predstavnik te umetnosti France Mihelič in Riko Debenjak. Slednji je na tej razstavi prejel za svojo barvno litografijo »Kraška karitida« nagrado japonskega ministrstva za zunanje zadeve. Številnim dosežanim priznanjem jugoslovanski umetnosti se je tako pridružilo še eno z Daljnega vzhoda. Delo, za katerega je prejel Riko Debenjak japonsko nagrado, bo razstavljeno tudi na II. mednarodni grafični razstavi v Ljubljani. To pot prinašamo njegovo grafiko »V pristanišču«, ki bo še z nekaterimi Debenjakovimi najnovejšimi deli razstavljena na letošnji razstavi jugoslovanske grafike v Mehiki.

LJUBLJANSKI KONCERTI

Nastopi glasbenih šol

voat glede na nekdanjo prakso je bil koncertni večer absolutno naslednjevalnih razredov nižje glasbene šole Center, po snovi pripravljenih srednji glasbeni šoli, sopranistke Ileana Braut (prof. Jolita Sterg) in pianistke Bojke Lazarevič (prof. Irma Hladnik). Samo zabeležim lahko sklepni nastop tekmovalne učencev nižjih glasbenih šol Ljubljanskega okraja za klavir, violino in violončelo 28. maja, ko so bili tudi razglašeni rezultati in podeljene nagrade. Vso prireditev je vodila inšpektorica prof. Zorka Bradarčeva.

Upravičeno je bila deležna velike pozornosti dijakinja Srednje glasbene šole, klavirska učenka prof. Antona Ravnika, 13-letna Marija Kocjančičeva, ko je imela 4. junija svoj celovečerni nastop (Bach, Mozart, Haydn, Fajor, Schumann, Ljadov, Chopin). Nedvomno je izreden pianistični talent, tehnično in muzikalno enako bogato obdarjena. Ta ugotovitev lahko za sedaj zadolžim. Samo zapisim lahko o nastopu dijakov Srednje glasbene šole 7. junija. Med nastopajočimi sta bila klavirist Kovačič in pianistka Rodetova iz 4. razreda, ki sta potemtakem nastopala kot absolventi.

O prvi priložnosti še o zadnjih koncertnih večerih Akademije za glasbo!

Jelaska, 3. I. (P. Sivč) in Manja Jemec, 3. I. (H. Horak-Cas). Prvih dveh žal nisem slišal, Jelaska je z vso potrebno tehnično pripravljenostjo mično odgrala Bežne vizije Prokofjeva, Jemec je bila tehnično in muzikalno zelo dobro pripravljena. Mezzosopran Jospina Ostrogonač, 4. I. (A. Darian) ima dobro muzikalno osnovo za razvoj, ko si prijetno zveneč glas tehnično izenači. Violončelist Gorazd Grafenauer, 4. I. (C. Sedlbauer), je reševal nelahko nalogo v dokaj nevladnih Brahmovi prvi sonati za violončelo; v njenih neprestanih nizinah bi se lahko zvočno uveljavil le s prvostopenjskim instrumentom, kakršnega pa za sedaj nima, kakor kaže; delo je bilo pa dovolj solidno nastudirano in v kakšnem manj zapetem delu bi slušatelj verjetno lahko dal več duška tudi svoji muzikalni vni. Razred za komorno glasbo (V.M. Preifer) se je predstavil s Haydnovim godalnim kvartetom v sestavi: Zdravko Cobižni, Nijica Pezelj, Mile Skabar, Gorazd Grafenauer.

Samostojen klavirski večer diplomanda Marijana Fajdige iz razreda izrednega prof. Zore Zarnikove (3. junija). Predvsem se je čutila izvrstna spletna muzikalna dispozicija in izvedenost absolventa. V vseh glavnih stilih, baroku, klasični, romantiki, je podal vzorce znanja in razgledanosti, večji del pa je posvetil sodobni glasbi. V nji tenko razbira smeri, od čiste zvočne igre pri Stravinskem preko občutljive izpovednosti Kopejko do realističnih, krepkih, nazornih prijemov Prokofjeva. Dobra osnovna tehnična pripravljenost in uvedenost mu dovoljuje najbrž hitro, ekstenzivno delo, pa ne na škodo temeljitosti. Odtod vris razgledanosti, štrine, inteligence.

Končno večer diplomantov Erminja Ambrosia in Janeza Trilera (7. junija). Pianist Ambrosiet (razred red. prof. Janka Ravnika) ima vso tehniko, ki si jo absoluten klavirski visoke šole le more želeiti. Tudi fraziranje in muzikalna izvedba sta bila izvršena in občutljiva. Le nekoliko več nagibanja k tehničnemu hlesku kakor k poeziji se za sedaj čuti (govorim o drugem delu sporeda). Basist Janez Triler (razred izr. prof. Ada Dariana) je verziran pevec z voluminoznim, impozantno zvočnim glasom. Pel je Caldara, Händla, Schuberta, Schumanna, Brahmsa, Ipavca, Vremšaka, Ravnika (vsakega tega žal nisem slišal); v arhaji Verdija in Borodina pa mi je zbudilo pozornost, da se njegov glas nagiba z veliko pretežnostjo samo k prani resonanci.

RAFAEL AJLEC

Calderon Celia (Mehika) : Vrata

vičila prvotno zamisel periodično obnovljajočih se podobnih razstav.

Dandanašnji živimo tako rekoč v zlatem veku grafične ustvarjalnosti in ta je dosegla po vsem svetu čudovit vzpon in tem dobila neverjetno zanimanje pri občinstvu. Ljubljanska

Srbohrvatsko-poljski slovar

Lani je v Varšavi izšla »Gramatika hrvatskoga ili srpskog jezika«, katere pisec je dr. Vilim Francić, profesor na krakovski univerzi. Ni dolgo tega, kar je v Krakovu v založbi »Splošna znanost« izšel prvi del srbsko-hrvatsko-poljskega slovarja (od A do M) istega Francića na 828 straneh. Slovar je redigiral nestor poljske slavistike prof. dr. Padeus Lehr-Splawinski. Drugi del slovarja je tudi že v tisku. Francićev slovar obsega 68.000 besed, pa je potemtakem še bogatejši od podobnega Hrvatsko-poljskega slovarja dr. Julija Benešića, ki je l. 1949 izšel v Zagrebu in obsega 66.000 besed. Doslej so Poljaki imeli le dva manj obsežna slovarja s področja srbohrvatskega jezika (prvi je izšel l. 1935, drugi pa je bil priložen Benešićevi »Slovnici hrvatskega ali srbskega jezika«, ki je izšla v Zagrebu leta 1939).

Sinoči je zaključila beograjska Komedija s predstavo satire Vladimira Majakovskega »Hladnega tuša« svoje prvo gostovanje v Ljubljani. Beograjski bodo z istim sporedom kot v Ljubljani nastopili ta teden tudi v Mariboru. Na sliki: prizor iz »Hladnega tuša« V. Majakovskega. Beograjsčanom je večerj priredil sprejem predsednik Sveta za kulturo OLO Ljubljana dr. Heli Modic

DUNAJSKI FESTIVAL

Staro železo iz Berlina

So gledališča na svetu, ki si jih vsak »gledališko zastrupljen« človek želi »vsaj enkrat« videti. Ali je zgodovina takega gledališča tako zelo slavna ali pomembna, ali ga vodijo umetniške osebnosti, ki imajo v gledališkem svetu veliko ime, ali pa je v njihovem ansamblu nekaj igralcev, ki sodijo med »velike duhovnike« Talijine vere. Taka gledališča so Comedie Française, Sarah Bernard in nekateri drugi pariški teatri, Burgtheater in Teatro Piccolo, MHAT in Old Vic. Mednje pa sodi tudi berlinski Schillertheater.

Zato je bilo zanimanje za gostovanje tega gledališča na Dunaju veliko. Schillertheater je bil pred vojno vodilno nemško gledališče, na katerem so delovali najboljši gledališki ljudje, predvsem Reinhardt in Gründgens, seveda ne istočasno. Osebnost njegovega sedanjega umetnostnega vodje, Boleslava Barloga, režiserja in dramaturga velikega formata, je tudi moment, ki povzroči, da začne gledališko gledanemu človeku srce hitreje biti, kadar sliši njegovo ime. Končno je tu še Walter Franck, igralec izredne umetniške potence, ki je ob lanskoletni uprizoritvi Kovarstva in ljubezni v Salzburgu doživel furore navdušenja in priznanja vseh kritikov. Ni čudno, da so se v predstavi direktorice tiskovnega urada vod-

stva avstrijskih državnih gledališč, gospe dr. Schönfeld bile med novinarji pravcate bitke za vstopnice. Toda samo prvega dne.

Kajti Schillertheater je razočaral. Predvsem: kadar gre slavnogledališče na gostovanje, naj gre z najboljšim, kar ima na zalogi. Schillertheater je prišel z najslabšim. Tako kaže predstava, tako pripovedujejo in pišejo kritiki, ki imajo srečo, da več potujejo.

Nekaterim kritikom se zdi zelo moderno, če ob vsaki priložnosti, ki se jim nudi, zmeljejo Bernarda Shawa v sončni prah. Ti pravijo, da sodi Shaw v 19. stoletje, da je svoje opravil in da ga ne kaže več uprizarjati. Drugi spet menijo, da Shawa še sploh odkrili nismo, da je njegovo stoletje 21. stoletje. Toda srednje bo držalo: iz časovno determinirane družbene kritike ga rešuje njegova žgoča ironija in dejstvo, da se nekatera njegova dela dotikajo tako imenovanih »večnih problemov«; tisto, kar vidijo v njem »ljudje bodočnosti«, »ljudje 21. stoletja«, pa ni nič drugega, »kot

od njih samih umetno injicirana religioznost in »transcendentalna vrednost« v Shavu. Obojim ni prav, da je Shaw — Shaw. To so tisti, ki jim je bil Shaw vedno trn v peti in ki mu zdaj skušajo skozi zadnja vrata opustosti hišo. Shawovo stoletje je — 20. stoletje.

Toda nihče menda ne dvomi, da je Shaw pisal same dobre drame. Tudi Shakespeara ni ves shakespearški in tudi Cankar je nekoč napisal Jakobu Rudo. Leta 1905 je bil eden izmed najbolj razburljivih londonskih pojavov delovanje »Svete vojske«, ki je skušala na svojo pest reševati socialne probleme. Htere iz najboljših hiš in ostale narodne dame so se oblekle v čudne uniforme, si nalede vojaške šarže in šle na pohod v pomoč revežem — v imenu krščanske ljubezni. Seveda je Sveta vojska mogla dobiti denar samo od kapitalistov, ki so bili prav za prav vzrok socialni revščini. Tako se je zgodilo, da so prav kapitalisti najbolj pozdravili ustanovitev Svete vojske, kajti preko nje so našli najlepše opravilo za svoje početje. Deset tisoč funtov za

Sveto vojsko — in vse grdobije in vse zatiranje delavcev je odpuščeno. Skoraj tako, kot nekoč z odpuščaji! Kako naj ne bi tak pojav zrevoltiral socialnega kritika, kot je bil Bernard Shaw? Sedel je in napisal »Majorja Barbáro«, dramo o hčerki tovarnarja orožja, ki stoji v Sveto vojsko, da bi delovala proti svojemu očetu-kapitalistu. Toda spoznanje, da je Sveta vojska samo orodje v rokah njenega očeta in da je prav za prav on sam tisto, čemur se tako lepo pravi »angleska vlada«, jo pripelje do odločitve, da prevzame očetovo dediščino in kot kapitalistka skuša spraviti socialno zatiranje s sveta.

Kdo najde tu kaj drugega kot časovno zelo omejeno socialno satiro? In če je napisana še na hitrico in je polna slabših Shawovih aforizmov, ki bi jih lahko mnogo bolje formuliral, če bi mu šlo krvavo za res, zakaj je treba prav to Shawovo dramo uprizarjati? Nekdo piše v gledališkem listu, da ta drama resnično kaže izhod iz socialnih problemov, s čimer hoče menda povedati, da je treba revolucijo za-

četi od zgoraj, ne od spodaj. Shaw se gotovo v grobu obrača. Schillertheater si ni dovolil nič drugega, kot poskus zavestne tvorbe Shawove misli. Seveda se mu to ni moglo posrediti kajti resnični Shawov namen je prodl skozi umetne rešuje. In tako smo gledali Shawa, kakršen je in kakršen ni — obenem. Pravzaprav: kakršna je in ni »Major Barbara«. Problem sodi med staro železo, danes nikogar več ne zanima odnos med Sveto vojsko in angleškano cervikajo ter poskuši »klasičnih« kapitalistov, kako čim spretnje zamaskirati spačen obraz. Razvoj je pustil oboje da-leč za seboj.

Walter Franck sam in z njim igralci Roma Bahn in Anneliese Römer so rešili dolgočasni večer ter nekoliko okrepili skopi, vljudnosti aplavz na koncu predstave. To so igralci, ki jih ne raste mnogo po evropskih gledališčih. Posebno Walter Franck s svojim jeklenim obrazom, brezhibno dikcijo in nenavadno prepričljivim likom tovarnarja ostane človeku v spominu. In tudi vsi ostali so močno pripomogli, da lahko zapišemo: izredno solidna ansambelska igra.

Tako, da jim je dunajska kritika zapisala na poslovilno vizitko: pridite kmalu spet v goste — toda z drugačno priljago.

Slavko Fras

Amen Irving (ZDA): Eva, 1957, lesorez

FESTIVAL JE NA PRAGU

Razen parade in zletnega nastopa bodo najpomembnejše prireditve pripravili atleti, košarkarji, tenisači, boksarji, nogometaši, kolesarji in gasilci

Naša največja letošnja manifestacija telesne kulture v Sloveniji — Festival, je tu. Prva njena večja prireditve »Pohod ob žici okupirane Ljubljane« bo že v nedeljo. Ta dan bodo lahko občudovali tudi najboljši jugoslovanske kolesarje v hitrostni dirki po ulicah okoli Tabora v tako imenovanem kriteriju. Od 24. do 26. t. m. bodo na teniških igriščih pod Cekinovim gradom nastopile najboljše teniške reprezentance Slovenije, Hrvatske in Vojvodine. V četrtek 27. t. m. bo atletska reprezentanca Ljubljane nastopila proti reprezentanci Budimpešte. Glavni festivalski dnevi pa se bodo začeli z veliko paradjo v soboto 29. in z množičnim zletnim nastopom na stadionu ob Titovi cesti ter z demonstracijo gasilcev. Razen tega bo v teh dneh še mednarodni košarkarski turnir, ki se ga bodo razen domače Olimpije in »Ljubljane« udeležili še moštvo »Tatran«, član prve češkoslovaške lige, Crvena zvezda iz Beograda in verjetno še izbrana ameriška vojaška ekipa. Nogometna reprezentanca Ljubljane je po odpuščenju reprezentance Brna povabila v goste reprezentanco Subotice. Boksarji pa bodo v teh dneh tekmovali za republiško prvenstvo.

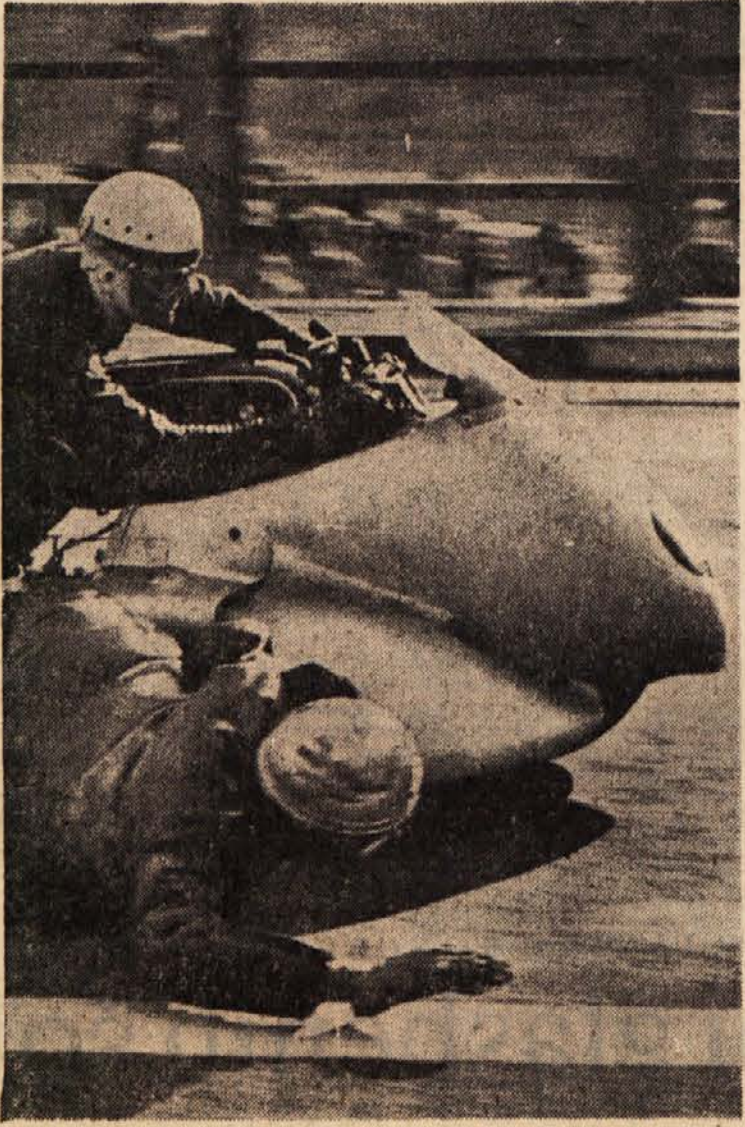
Prireditve bodo torej nedvomno zanimive in na kvalitetni ravni, čeprav so športniki obetali več. Tudi za »Pohod« je manj prijav, kot se je pričakovalo, v zvezi s palico bo torej to najbolj zanimiva disciplina glede na to, da je naš mladi metalci Bežak nedavno dosegel rezultata 64,73 m.

● SAO PAOLO, 17. jun. (Tanjug). Nogometna reprezentanca Brazila je premagala reprezentanco Portugalske s 3:0 (1:0).

● BOGOTA, 17. jun. (AP). — V kvalifikacijski tekmi za svetovno nogometno prvenstvo sta reprezentanci Kolumbije in Urugvaja igrali neodločeno 1:1 (1:0).

● REKA, 17. jun. — V prijateljskem srečanju je »Rijeka« premagala Aachen iz Zahodne Nemčije s 4:0 (3:0).

ljani več kot 20.000 mladine iz vse Slovenije, bo zaključen 1. julija. Ta dan ne bo prireditve, marveč bodo organizatorji Festivala poskrbeli, da si bo vsaj izvenljubljanska mladina lahko ogledala znamenitosti mesta in okolice, kamor bo pripravila tudi več izletov. Cici

Dirka motorjev s prikolicami je bila najbolj vratolomna točka opatijskih dirk. Na sliki je Jugoslovčan Boško Šmajder s sovozačem, ki je z njim osvojil drugo mesto v tej kategoriji.

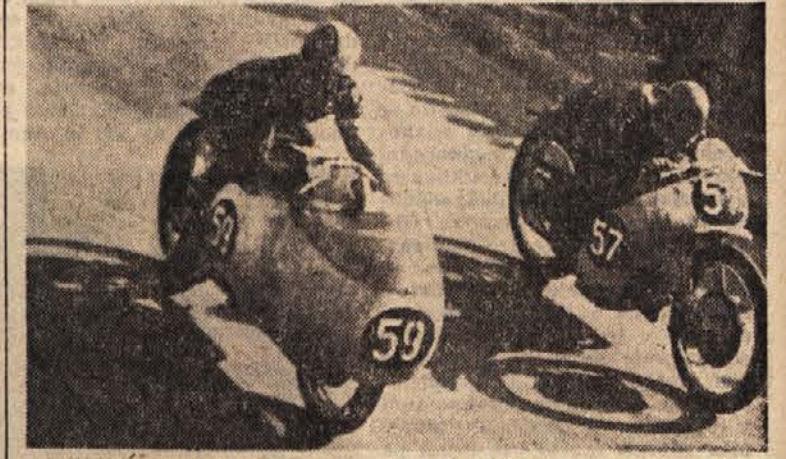
Brzjavke

● BEOGRAD, 17. jun. Po sporočilu Atletske zveze Jugoslavije bo na atletske mednarodne prvenstvo Beograda tekmovali tudi sovjetski metalci Klavdia Krivonosov, bivši svetovni prvak. Razen teka na 1500 m in skoka s palico bo torej to najbolj zanimiva disciplina glede na to, da je naš mladi metalci Bežak nedavno dosegel rezultata 64,73 m.

● SAO PAOLO, 17. jun. (Tanjug). Nogometna reprezentanca Brazila je premagala reprezentanco Portugalske s 3:0 (1:0).

● BOGOTA, 17. jun. (AP). — V kvalifikacijski tekmi za svetovno nogometno prvenstvo sta reprezentanci Kolumbije in Urugvaja igrali neodločeno 1:1 (1:0).

● REKA, 17. jun. — V prijateljskem srečanju je »Rijeka« premagala Aachen iz Zahodne Nemčije s 4:0 (3:0).

V dirki motorjev 250 cm je bil najboljši Jugoslovčan Leon Pintar z motorjem »Tomas«. Poleg njega je Savo Pavlovič na motorju Guzzi.

KOŠARKARSKO SREČANJE V ZRENJANINU

Neuspela repriza

V povratnem srečanju so Poljaki porazili našo reprezentanco s 66:48 (33:19)

Zrenjanin, 17. jun. — Sinoči je bila v Zrenjaninu povratna tekma med košarkarskima reprezentancama Poljske in Jugoslavije. Ker je Jugoslovanska reprezentanca v prvem srečanju zanesljivo zmagala, je bilo pričakovati njeno zmago tudi to pot. Toda zgodilo se je drugače. Jugoslovanska reprezentanca je doživela hud poraz z rezultatom 66:48 (33:19).

Poljska: Pacula 9, Feglerski, Mlinarović 8, Olaszewski, Pavlak 19, Nartovski 6, Wihovski 6, Skoczowski, Vejczyk, Psetro-kowski 9, Stokovski 4, Wawra 5.

Jugoslavija: Loci 5, Engler 3, Kristančič, Müller 7, Minja 6, Katič 9, Miletič 5, Radović 11, Kandus, Danev, Kolaković 2, Dermastia.

Zvezni trener Nikolić se je zaradi preizkušanja odločil za drugo petorko in ne za tisto, ki je zmagala v Beogradu. Kristančič, Kandus, Danev in Dermastia niso stopili v igro. V prvi postavi so igrali Loci, Engler, Radović, Miletič in Katič. Že v prvih minutah so si Poljaki zagotovili malo prednost. Jugoslovanska petorka je igrala zelo neravno, slasti je bila slaba obramba.

Radović je čez nekaj časa izkoristil neopreznost poljske obrambe in zmanjšal

razliko. Odlični centerfor Poljakov Pavlak, ki sta mu spretno pomagala Wawra in Psetro-kowski, je povzročil razliko v prvem polčasu za 14 točk. V drugem delu igre so Poljaki z dobro in taktično igro obdržali iniciativo in še povečali razliko. V osmi minuti je bil rezultat že 42:28. Tedaj sta v igro stopila Katič in Minja. Naša vrsta je začela delovati bolj konstruktivno, napači so bili hitrejši in bolj učinkoviti, toda Poljaki so štiri minute pred koncem igre začeli zadrževati žogo, tako da se je tekma končala z rezultatom 66:48 v njihovo korist.

Naše moštvo je razočaralo okoli 2000 gledalcev, ki so pozdravili zaslužen zmago Poljakov.

Srečanju v Zrenjaninu je prisostvoval tudi trener grške državne reprezentance American Mac Gregor. Na vprašanje, kaj meni o plasmaju na evropskem prvenstvu v Sofiji, je odgovoril takole:

»Bolgarija, SZ, Madžarska, Rumunija, Poljska, za sedmo in osmo mesto pa so bodo borile Francija, Italija in Jugoslavija.«

Zvezni kapetan je po srečanju določil našo reprezentanco za evropsko prvenstvo: Kristančič, Dermastia, Kandus, Danev, (vsi Olimpijci), Müller (Ljubljana), Engler, Loci, Katič (vsi Proleter), Radović (Partizani), Miletič (Montažno) in Nikolič (Radnički). B. K.

Zakaj ne v Ljubljani

se sprašujejo ljubljanski gledalci? Vprašanje se namreč nanaša na meddržavne tekme naše košarkarske reprezentance, ki je v Ljubljani in sploh v Sloveniji še nisimo imeli priložnosti videti. Vprašanje je toliko bolj upravičeno, če se celo v nogometu, kjer Slovenci ne pomenimo mnogo, pače kakšna drobtinica z bogato obložene-representančne mize (še tri leta zapovrstjo mednarodna tekma B reprezentance). V zvezni košarkarski ligi pa sta »Ljubljana« in Olimpija na samem vrhu lestvice. Prva daje v reprezentanco enega, druga pa kar štiri igralce, ki so ogrodje naše državne enajstovce.

Prvi in verjetno edini letošnji tekmi naše državne košarkarske reprezentance sta bili v petek v Beogradu, v nedeljo pa v Zrenjaninu. Medtem ko je bil stadion državnega prvaka Proleterja že teden dni pred tekmo razprodan, pa je bilo na Tašmajdanu, ki sprejme 15.000 ljudi, le okrog 3000 gledalcev. Vtis poljskih gostov vsekakor ni mogel biti najbolj ugoden, če so morali igrati pred skoraj prazno areno...

Stadion »Ljubljane« bi lahko z malenkostnimi dopolnitvami sprejel nad 3000 gledalcev. Zagotoviti bi bil tudi v Ljubljani, kot je to bilo v Zrenjaninu, stadion nabit, dohodki pa ne bi bili pravi nič manjši kot v Beogradu. Razen tega bi naši reprezentanti igrali res na domačem igrišču in pred res domačim občinstvom, pa tudi Poljaki bi se na tlakovanem igrišču lahko bolje znašli kot na peščenem (Beograd), ki nanj sploh niso navajeni.

V prihodnje bo torej morala Košarkarska zveza Jugoslavije pomisliti na to, da bi tudi v Ljubljani radi videli najboljše naše košarkarje v borbi z enakovrednimi nasprotniki. Po beograjski tekmi pa se na računico ne bodo mogli več izgovarjati. Mi pa upamo, da bomo lahko drugo leto brali: Jugoslavija — ... v Ljubljani. V. S.

PISMO IZ BEOGRADA

Pred tekmo s Poljaki je bilo nič koliko slabih predznakov. Če bi odšel nekaj poraznih dejstev, med katerimi je bilo najhujše razpiti poraz 19 točk z reprezentanco Beograda, bi se vedno ostajal zastrašujoče razbit duh državne moštva. Vsaj videz je bil tak. Zadnja dneva pred tekmo ni bilo slišati nenehnih in drobnjakarskih razgovorov, ki ne manjkajo pred večjimi srečanji. Čelo ko smo med roji komarjev v četrti zvečer opazovali trening Poljakov, so izostali prav vsi komentariji.

Molče smo predvsem opazili, da imajo nasprotniki neizcrpno zalogo fizične kondicije, da dobro mečejo iz daljave in polrazdalje in da so krepko skalo nekaj sto gledalcev. Poleg domačih telovadcev so nastopili še pripadniki partizanskih društev iz Borovnice in Logatca. V 12. točkah so nastopili vsi oddelki, od včlanen pa do članov, skupno okrog 280 telovadcev. Razen zletnih vaj so nastopajoči prikazali še vaje na raznih orodjih, atletiko in športne igre. Največ odobravanja so žele članice in mladinke z zletnega sklopa tega pa še članice in člani v vaji na bradli. Ta nastop je bil obenem zadnja preizkušnja pred festivalno prireditvijo v Ljubljani.

Danes je bilo na Vrhniki tudi tekmovaljeva kegljačev, katerega so se udeležili številni ljubitelji tega športa. To je bilo nagradno tekmovalje, kjer je vsak tekmovalc preizkusil svoje znanje v desetih krogih. Nastopili so lahko tudi negostirani tekmovalci, najboljši pa so dobili priložnost darila. Zmagal je Pejtnar pred Popičem, tretji pa je Sluga.

Nastop »Partizana« na Vrhniki

Vrhnika, 17. junija. Včeraj je imel vrhnikiški »Partizan« na svojem letnem telovadski telovadni nastop, ki ga je obiskalo nekaj sto gledalcev. Poleg domačih telovadcev so nastopili še pripadniki partizanskih društev iz Borovnice in Logatca. V 12. točkah so nastopili vsi oddelki, od včlanen pa do članov, skupno okrog 280 telovadcev. Razen zletnih vaj so nastopajoči prikazali še vaje na raznih orodjih, atletiko in športne igre. Največ odobravanja so žele članice in mladinke z zletnega sklopa tega pa še članice in člani v vaji na bradli. Ta nastop je bil obenem zadnja preizkušnja pred festivalno prireditvijo v Ljubljani.

Danes je bilo na Vrhniki tudi tekmovaljeva kegljačev, katerega so se udeležili številni ljubitelji tega športa. To je bilo nagradno tekmovalje, kjer je vsak tekmovalc preizkusil svoje znanje v desetih krogih. Nastopili so lahko tudi negostirani tekmovalci, najboljši pa so dobili priložnost darila. Zmagal je Pejtnar pred Popičem, tretji pa je Sluga.

ZVEZNA TENIŠKA LIGA

Olimpija : Montažno

Danes ob 15.30 bo na igrišču pod Cekinovim gradom srečanje zvezne teniške lige med domačo Olimpijo in zagrebškim klubom Montažno.

PRVO SREČANJE DINAMA V JUŽNI AMERIKI

Flamengo : Dinamo 4:1

Rio de Janeiro, 17. jun. — Zagrebški Dinamo je včeraj odigral prvo tekmo na turneji po Južni Ameriki. Srečanju med njim in brazilskim klubom Flamengo je prisostvovalo 50.000 gledalcev. Zmagal je Flamengo s 4:1 (2:0).

Zmaga brazilskega moštva je zaslužena in bi bila lahko izražena še z večjim številom golov. Zagrebčane deloma opravičuje dejstvo, da so pripadli iz Evrope le dan pred srečanjem in da je obramba Dinama zabilila dva avtoga.

Odmev s Tašmajdana

koš na Tašmajdanu, pridra na dan. Trenutek je bil res — najboljši. Ne zato, ker že devet let nismo premagali Poljakov, niti zato, ker smo demantirali slab vsit z zadnjih trening tekem. Pomembno je bilo to, da je moštvo doseglo enega svojih največjih uspehov, dobilo zaupanje vase, veselje in voljo do nastopov na evropskem prvenstvu. Saj ni nobenega dvoma: po zadnji igri nena vloga v Sofiji tokrat ne bi smela biti stranska!

Toda najbolje bo, če se vrnemo še k tekmi in z opisom petkovih — našega velikega dne — dogajanj, posledno obrtamo naš start pred največjo evropsko košarkarsko prireditvijo.

PRVA ŽOGA — NAŠA

Zaradi nezaupanja in celo pričakovanja katastrofe se je na stadionu zbralo le nekaj nad 3000 gledalcev. V intimni atmosferi sta sodnika R. Proterović in S. Colović vrgla prvo žogo v zrak. Dobili smo jo. Kakih 5 minut smo odpravili nasprotnika. V tem času je le Miletič krsil vzdušje spoštovanja nasprotnika. Ostali smo bili zadržani in oprezni. Toda prva uspešna akcija, odobravanje občinstva in nekaj točk — je pomenilo revolucijo. Naša obramba je postala nepropustna. Za vsakega igralca, ki so ga Poljaki preigrali, so našli na dva druga. Moštvo se je bliskovito vračalo v obrambo. Nasprotnikovi protinapadi, sestavljeni del bojnega načrta, ki so nam ga po tekmi razložili, so ostali mrtva črka na papirju.

DUHOVICENJE

V napadu so naše kombinacije postajale ne le bolj in bolj nevarne, ampak tudi izredno duhovite. Vsi naši zadetki so bili nujni. Niti eden slučaj. Bili smo običajno premočni. Toliko, da smo si lahko nekaj časa privoščili sicer jalovo, toda zares užitekarsko igro, polno lepih podaj, fint, dvoumnosti, skorajda mojstrstva. Čeprav je bilo šest naših nasprotnikov višjih od 190 cm, le dva nižja od 180 cm, so bile vse žoge pod kožo naše. Brez, v prvi vrsti, Kandusa, nato pa Müllerja, Miletiča in Daneva si take igre ne bi mogli predstavljati. Le sedem minut je bila ponovno v igri »zahodna« jugoslovanska petorka. Le-ta je ob pravem času priborila enega največjih uspehov jugoslovanske košarke.

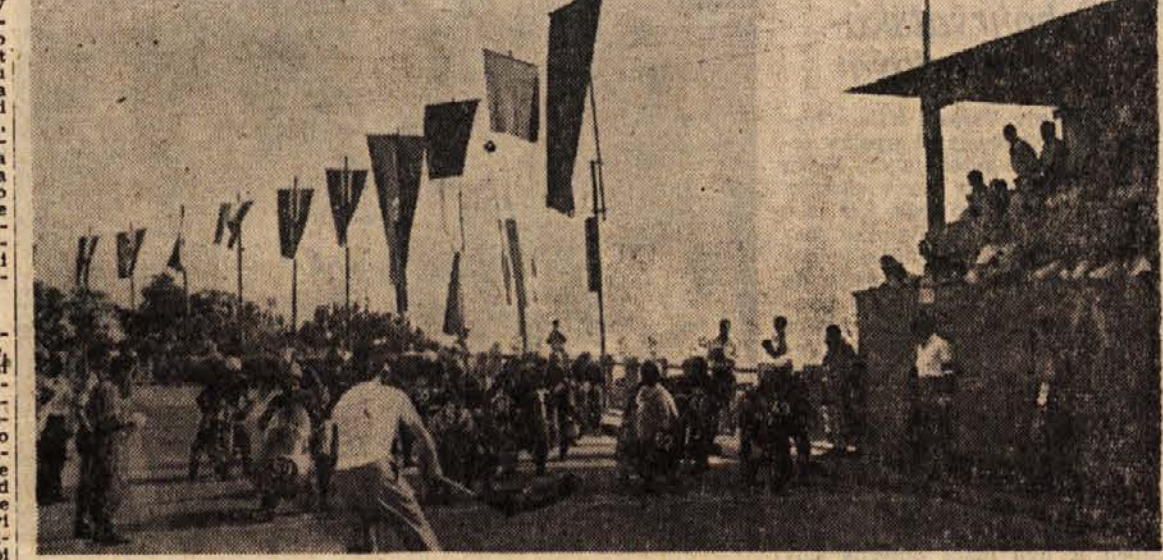
Le dva Poljaka sta se temu reeje postavila po robu. Oba včaske približno dva metra. Eden, Kartowski, center, drugi Vihovski, krilo. Posebno slednji je igralce z občutkom za met, kot ga le redko srečamo. Z uspešnimi blokadami je prihajal čisto do nemotnega strela iz polrazdalje.

NI VSE ZLATO, KAR SE SVETI

Toda zadoščenje spričo pomembne zmage ne sme biti vzrok, da bi prešli nekaj naših slabosti. Mi še pozno biti malo samokritičen. Predvsem imam v mislih slabo izvajanje osebnih metov. Le 52% Poljaki 84%! Toda to zna biti »zlata« rezerva v prihodnjih srečanjih. Resnejši ugovor je ta, da smo igrali na peščenih tleh, ki so bila za nasprotnike popolnoma tuja stvar. Toda resnici na ljubo — sodnika nista dosodila gostom niti en-

krat korakov, čeprav jih je bilo vse preveč. Naposled Poljaki še niso v polni formi. Toda mi — prav tako ne. Tako lahko obvelja, da smo dosegli zmago, ki kljub razmišljanjem ostane za vedno v košarkarski kroniki, v bližnji prihodnosti pa imamo vsaj izenačena upanja. Danes igramo v Zrenjaninu (op. ur.: pismo je od 18. t. m.) v povsem drugačni postavi. Razumljivo je, da bodo v moštvu predvsem domačini. Zelimo dokazati, da je v Jugoslaviji mnogo dobrih košarkarjev in da se celo reprezentanti razlikujejo od ligasov se za malenkost. O točnosti tega se bom prepričal šele drevi, na Proleterjevem razširjenem igrišču, kjer so bile vstopnice še pred tednom razprodane.

BORIS KRISTANČIČ

Avto-moto dirke v Opatiji, ki jim je prisostvovalo več kot 50.000 gledalcev, so bile zaradi izredne konkurence in velike hitrosti, ki so jo dosegli dirkači desetih držav, res pravi »špektakl« svetovnega formata.

Šport po svetu

OLIMPIJSKA VAS NE BO VEČ RAZDELJENA PO NACIONALNIH SKUPINAH

V Evlanu v Švicl je bilo pred dnevi — ko smo se poročali, zasedanje mednarodnega olimpijskega komiteja, ki so se ga udeležili razen stalnih članov tudi predstavniki olimpijskih komitejev 34 držav. Zasedanju je predsedoval Avery Brundage. Razpravljali so zopet o razširjenju oziroma skrcenju olimpijskega programa. Sovjetska zveza in ostale vzhodne države ter Avstrija, so predlagale razširjenje programa z novimi športnimi disciplinami in kulturnimi prireditvami.

Državni reprezentantje (stoje): Radović, Kandus, Dermastia, Miletič, Miller, Kolaković, Nikolič. Kleče: Loci, Engler, Danev in Minja. Manjkata: Kristančič in Katič

Naši plavalci v Varšavi

Varšava, 17. junija. Na mednarodnem plavalnem mitingu v Varšavi so sodelovali tudi jugoslovanski plavalci. Na 100 m hrbtno je Stapičeva osvojila prvo mesto z rezultatom 1:20,9, na 200 m prano pa je bila Jeričeva druga z rezultatom 3:02,8. Na 100 m hrbtno je bil Škanata šele peti s slabim rezultatom. Ostali rezultati: 100 m prano: Sorokin (SZ) 59,1, 200 m prano: Krize (Poljska) 2:34,9, 1500 m prano: Gremlovič (Poljska) 19:16,8. V vaterpolu je Vrh. Nemčija premagala Poljsko s 5:2 (0:2).

BRITANSKE ATLETSKE IGRE

Na britanskih atletskih igrah v Londonu zaradi slabega vremena niso bili doseženi dobri rezultati. Nekateri boljši med temi: 440 jardov Salisbury 48,5; 440 jardov za preke: Kane 51,9, Farrell 52,2, 680 jardov: Hewson 1:49,8, 1 milja: Ibbotson 4:03,2, Richtzenhain (V. N.) 4:06,9, 2. milji: Richtzenhain 8:54,0.

36 DRŽAV PRIJAVLJENIH ZA WIMBLEDONSKI TURNIR

Za neuradno svetovno prvenstvo v tenisu, za veliki turnir v Wimbledonu se je doslej prijavilo 36 držav, med temi tudi Jugoslavija. V moški konkurenci, kjer je prijavljenih 118 kandidatov, je javljen tudi

Švedska : Madžarska 0:0

Stockholm, 17. jun. — Včeraj je madžarska nogometna reprezentanca v Stockholmu igrala s Švedsko neodločeno 0:0. Neodločen rezultat po porazu z Norvežani seveda ni nobeno presenečenje. Švedski so nastopili s pomlajanim moštvom, Madžari pa skoraj z istim kot proti Norveški.

ITALIJANSKO PRVENSTVO KONČANO

Triestina ni več v prvi ligi

Rim, 17. jun. — Včeraj je bilo zadnje kolo italijanskega nogometnega prvenstva za leto 1956/57. Novi italijanski prvak je »Milan«, ki je v 36 kolu zbral 48 točk pred Fiorentino 42, sledi Lazio 41, Udinese 36, Torino 35, Inter 35, Sampdoria 35, Bologna 35, Spal 33, Juventus 33, Lanerossi 32, Napoli 32, Padova 32, Atalanta 31, Genova 30, Triestina 29 in Palermo 22.

Iz prve lige sta izpadla Triestina in Palermo. Moštvo »Torino«, ki ga je treniral Marjanovič, je torej osvojilo peto mesto, preden pa je prevel naš trener, je bilo na sedemnajstem mestu in je bilo v nevarnosti, da izpade iz lige.

Protiperonosporna služba

Poročilo za dne 17. junija 1957
V vsej Sloveniji je bilo v nedeljo toplo in lepo vreme. Srednje dnevne temperature so se gibale v mejah med 18 in 25 stop. C. Maksimalne pa so dosegle 31 stop. C.

Obvestilo čebelarjem

V prvi polovici preteklega tedna so vladale prav povojne razmere za gozdnega paša. Zadnja dožnja pa so suhi in vroči vetrovi mnogokje sprosti preveliko množico mušic (ahnide) na hoji in smreki ter listavcih. Na področju Jelovice in srednjih legah Pohorja je bil donos tudi s smrekovih kparjev.

Opazovalcem, ki so imeli donos, priporočamo, da izpraznijo medična ostalim pa, da zabranjujejo rojenje. Če opazijo je bilo, da je medenje ponekod zelo prehajati v višje lege.

Kmetijski inštitut Slovenije

Pega vam zagotovo odstrani Pegasan kremo. Odklanjate v trgovinah nadomestila in zahtevate originalni PEGASAN z rdečelastno etiketo.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za torek, dne 18. junija 1957
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 23.55
5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (Pisan glasbeni spored) - vmes od 6.30-6.40 Reklame - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 7.10 Zabavni zvoki, vmes od 7.50-7.45 Cilibanom, dober dan! - 8.05 - 8.55 Hribeček gres (glasbene narodne ansamble) - 9.00 Utrinki iz literature - Ivan Tavcar: Kralj, 9.15 Glasbena medija - 9.20 Matija Kavcigar: simfonija in Re - 10.10 Od melodije do melodije - 11.00 Za dom in zene - 11.15 Iz solistične in orkestralne glasbe - 12.00 Slovenske umetne in narodne pesmi in napet - 12.30 Kmetijski nasveti - Ing. Marjan Munda: Sodobna rja plačnice za klanje - 12.40 Pri uveritvi Goechima Rosentia - 13.15 Pester operni spored - 14.00 Skladbe slovenskih avtorjev igra Mariborski instrumentalni ansambel - 14.20 Radijski leksikon - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Radijski roman - Erih Kod - Kit - imenovan tudi Veliki mak - I. 17.00 Popolnanski simfonični koncert - 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Sportni tednik - 18.30 Iz zakladnice jugoslovenskih samosplovov - 18.50 Razgovori o mednarodnih prvinjah - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Koncert Ljubljanskega komornega zboru - 20.30 Radijska igra - Arthur Miller: Lov na ženovnice (Ira izvedba) - 21.40 Mali zabavni koncert - 22.15 Zapiski (Sporod plesna glasbe) - 23.00-23.15 in 23.30-24.00 Oddaja za tujino (prenos iz Zagreba)

KONCERTI

Drveni ob 20.15 bo koncert za prizni (oranžni) violina. Dirigent Bogo Leskovic. Solist violinistka Pina Carmirelli. Na sporedu Bach, Gretry, Vivaldi, Bonporti, Probstale vstopnice so "v prodaji pri blagajni Slovenske filharmonije.

GLEDALIŠČA

SLOVENSKO NAR. GLEDALIŠČE DRAMA
Torek, 18. jun. ob 20: Potrč: -Krefli-, Abonma II.
Sreda, 19. jun. ob 20: Potrč: -Krefli-, Abonma K.
Četrtek, 20. jun. ob 20: Nash: -Mojster za dež-, Abonma C.
Petek, 21. junija ob 15.30: Sofokles: -Kralj Oidipus-, Abonma Petek II.
popolnanski. (Zadnjič v sezoni.)
Ob 20: Nash: -Mojster za dež-, Abonma red G.

Presenečenje vseh tistih, ki po protokolu podjetja pridejo v poštev za proslavo dogodkov, kot so odhodi in prihodi, rojstni dnevi; pa tudi govori in drugi direktorjevi osebni priznani, je bilo seveda prav tolikšno. V hipu so sijočih obrazov napolnili direktorjevo pisarno.

Direktor - Konkordat pa jih je sprejel mrk in zamišljen. Komajda je vsem stisnil roko, tajnik Mojco pa je po naročilu peklenskih izvedencev - nerad sicer - tako hladno pozdravil, da je takoj pobegnila jokati k tajnici komercialnega, ki sta si z njo najbolj prijateljski. Drugi so se spogledali brez besed, ne da bi kaj razumeli. Le komercialnemu se je nekaj pobilnilo: »So ti kaj pobrali na carini?« ga je vprašal tako, da ni nihče ališal.

»Ne,« je zamahnil z roko Konkordat in ga premeril s tako ubijajočim prezirom v oči, da je komercialnega rešila le trda koža, in se obrnil k ostalim.

»Veseli me, ker ste vsi tukaj,« je rekel ledeno. »Tako lahko izkoristimo priložnost, da se pomenimo nekaj bistvenih reči. Odslej bomo delali drugače. Tako bomo dobili spet več zaupanja vase. Kar bo mogoče, bomo naredili sami in v sodelovanju z domačimi strokovnjaki in znanstveniki. To ne pomeni, da se bomo zaplankali v tujino še poldne. Še! Prav je, da vemo, kaj delajo drugod in se učimo. Ne bomo pa hodili za vsako figo in včasih ne da bi se zneli jezika. Po svoje sem kriv, ker sem take reči tudi sebi dopuščal. Velika napaka delavskega sveta pa je, ker mi je to, ne da bi ga vprašal, dovoljeval brez posledic. To je nepravilno. To ni nobeno upravljanje. Mar ni tako?«

V glubi tišini si ni mogel nihče opomoči od začudenja. Ni ga bilo, ki bi si bil na jasnem, ali naj jemljejo direktorjeve besede zares, ali gre za kakšen direktorski vic take sorte, ki se je treba ob njem smejati na vse pretege, da ne bi direktor in njegova taj-

DNEVNE NOVICE

Urbanistično društvo Slovenije vabi na redni letni občni zbor, ki bo v torek, 18. junija ob 17. uri v dvorani Zveze sindikatov Slovenije v Ljubljani, Miklošičeva 22. Hkrati bo predaval inž. arh. Božidar Gvardjančič o »Osnovah urbanističnega programa Ljubljane«. Grafični material k referatu bo razstavljen dve uri pred začetkom obnoga zboru.

Pege z obraza zagotovo odstranite s kremo proti pešam »EVELINE«. Doblje jo v vseh drogerijah v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Celju in Novem mestu.

Licencija Prirodoslovno-matematično-filozofske fakultete v Ljubljani za oddajo gradbenih del za novo fakultetno stavbo je razpisana u čer. I. FLRJ šte. 24 z dne 12. junija, o čem ur. obveščamo zainteresirane. - Investor.

Za nego suhe kože vitaminska hranilna PERKUTOL Skin krema in za zelo suho kožo polnomastrna hranilna PERKUTOL Orange krema.

»ULTRAGIN« - šport krema je prvovrstna mastna krema. Tudi tvoja koža potrebuje hranive snovi, ki jih vsebuje »ULTRAGIN« - šport krema.

Jogurt in stekleni drobci

(Obvestilo uprave -Ljubljanskih mlekarov-)

Pod gornjim naslovom je Slovenski poročevalec v sredo dne 13. t. m. objavil članek, ki je upravičeno vzbudil ljubitelje te hranljive, zdrave in okusne mlečne teči. Razumljivo je, da ni tako tehtnih vzrokov, ki bi mogli povsem opravičiti slične primere. Čeprav je bil doslej najden steklen drobec le v dveh ali treh izmed več kot milijon kozarcev prodanega jogurta zavedamo se, da je najdragocenejši vendar človeško zdravje, zato ne more in ne sme biti »višje šle« zaradi katere bi bil potrošnik in strahu za svoje zdravje. Glavni vzrok, da je prišlo do teh primerov, je v izredno slabi izdelavi in kvaliteti kozarcev. Potrošnja jogurta se je v zadnjem času zelo dvignila in je bilo zaradi tega zelo pereče vprašanje embalaže. Tovarna, ki je prevzela naročilo, je zaradi preobremenjenosti izdabavila neprimerno kvaliteto kozarcev, ki se krnujo in ne vzdržijo transporta.

Da povsem izključimo vsak nadaljnji primer, so izločili iz prometa vsi tovrstni kozarci. Prodajeto te tudi več drugih preventivnih ukrepov na podlagi katerih lahko zagotovimo potrošnikom, da se to ne bo več dogajalo. Do dobave novih kvalitetnejših kozarcev bo seveda v prometu le majhna količina jogurta v četrtilitrskih kozarcih in se bo v naših poslovalnicah točli jogurt iz litrskih steklenic. Prosimo potrošnike, da z razumevanjem sprejmejo ta ukrep in tudi kvaliteta jogurta iz litrskih steklenic je povsem enaka kvaliteti v četrtilitrskih kozarcih. Ljubljanske mlekarne

»FLEX« dohbil pri trgovcu, kjer kupujete za svoje gospodinjstvo. Zahrteval »FLEX«, če hočete kvaliteto. Idejno čisti mastne madeža.

Zadnji krik francoske mode - tri svetle barve šminke so dobile trgovje v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Celju in Novem mestu.

KONCERTI

Drveni ob 20.15 bo koncert za prizni (oranžni) violina. Dirigent Bogo Leskovic. Solist violinistka Pina Carmirelli. Na sporedu Bach, Gretry, Vivaldi, Bonporti, Probstale vstopnice so "v prodaji pri blagajni Slovenske filharmonije.

GLEDALIŠČA

SLOVENSKO NAR. GLEDALIŠČE DRAMA
Torek, 18. jun. ob 20: Potrč: -Krefli-, Abonma II.
Sreda, 19. jun. ob 20: Potrč: -Krefli-, Abonma K.
Četrtek, 20. jun. ob 20: Nash: -Mojster za dež-, Abonma C.
Petek, 21. junija ob 15.30: Sofokles: -Kralj Oidipus-, Abonma Petek II.
popolnanski. (Zadnjič v sezoni.)
Ob 20: Nash: -Mojster za dež-, Abonma red G.

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna
Torek, 18. junija 1957: lekarna -Melje-, Meljska c. 2.
Sreda, 19. junija 1957: lekarna -Planinka-, Glavni trg 20.

OPERA

Torek, 18. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red D.
Sreda, 19. junija: zaprti.
Četrtek, 20. junija ob 15.30: Svara: -Kleopatra-, Abonma red Petek popolnanski.
Petek, 21. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red A.
Sobota, 22. junija ob 20.30 na Letnem gledališču v Krizankah: Puccini: -Tosca-, Gostovanje tenorista Attila Planinška. Izven in za podožetje. (V primeru slabega vremena v Operi. Vstopnice od srede od 17. ure dalje v Operi.)

Nečelja, 23. junija ob 20.30 na Letnem gledališču v Krizankah: Verdi: -Trubadur-, Gostuje tržaški tenorist Attilio Planinšek, po rodu Slovenec. Attilio Planinšek se bo tokrat prvič predstavil ljubljanskemu občinstvu, nastopal pa je doslej že v velikih operah po Italiji in fudi v Covent Gardnu. Obe predstavi z gostom Attiliem Planinškom: v soboto -Tosca- in v nedeljo -Trubadur- bosta izvedeni v Letnem gledališču v Krizankah z začetkom ob 20.30 ali v primeru slabega vremena v Operi. Z gostom nastopijo še: Vilma Bukovecova kot Tosca. Samo Smerkolj kot Scarpia. V -Trubaduru- kot Leonora M. Skenderovičeva. Azucena Bogdana Stritarjeva, grof Luna Langus. Vstopnice za obe predstavi pri dnevi blagajni v Operi od srede od 17. ure dalje.

NESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža
Torek, 18. junija ob 20: Igor Torkar: -Pozabljeni ljudje-, Abonma Torek. Vstopnice so tudi v prodaji.
Petek, 21. junija ob 20: Igor Torkar: -Pozabljeni ljudje-, Abonma Petek. Vstopnice so tudi v prodaji.
Sobota, 22. junija ob 20: Goodrich-Hackett: -Dnevnik Ane Frank-, Gostovanje SNG Maribor.
Nedelja, 23. junija ob 16 in 20: Goodrich-Hackett: -Dnevnik Ane Frank-, Gostovanje SNG Maribor.

VESTI IZ KRANJA

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE - KRANJ
Torek, 18. junija ob 20: Jan de Hartog: -Zakonska postelja-, Red A in izv.
Sreda, 19. junija ob 20: Jan de Hartog: -Zakonska postelja-, - Gostovanje v Slici Lodi.
Četrtek, 20. junija ob 16 in 20: Jan de Hartog: -Zakonska postelja-, Gostovanje v zdravilišču Golnik.
Nedelja, 23. junija ob 18 in 20: Aleks Lešcar: -Slepi potnik-, Vesela pustolovščina v treh dejanjih. Gostovanje v Sorici.

KINO

»STORŽIC«: jugoslovenski film »Zadnji tir«. Predstavi ob 17.30 in 20.
LEJNI KINO »PARTIZAN«: ameriški barvni cuperscop film »Vera Cruz«. Predstava ob 20.30. V glavni vlogi Burt Lancaster in Gary Cooper.

2 BLEDA

Ameriški film »Zelim te«. Predstavi ob 18 in 20.30. V glavni vlogi Greer Garson, Robert Mitchum in Richard Hart.

Vesti z Jesenic in okolice

Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Mirko Višnar, Jesenice, Prešernova cesta.

KINO

»RADIO«: ameriški barvni film »Kleopatra«. Predstavi ob 18 in 20. Danes zadnjič.
»PLAVZ«: ameriški barvni film »Broadwayska aspavanka«. Predstavi ob 18 in 20. Danes zadnjič.

OPERA

Torek, 18. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red D.
Sreda, 19. junija: zaprti.
Četrtek, 20. junija ob 15.30: Svara: -Kleopatra-, Abonma red Petek popolnanski.
Petek, 21. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red A.
Sobota, 22. junija ob 20.30 na Letnem gledališču v Krizankah: Puccini: -Tosca-, Gostovanje tenorista Attila Planinška. Izven in za podožetje. (V primeru slabega vremena v Operi. Vstopnice od srede od 17. ure dalje v Operi.)

OPERA

Torek, 18. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red D.
Sreda, 19. junija: zaprti.
Četrtek, 20. junija ob 15.30: Svara: -Kleopatra-, Abonma red Petek popolnanski.
Petek, 21. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red A.
Sobota, 22. junija ob 20.30 na Letnem gledališču v Krizankah: Puccini: -Tosca-, Gostovanje tenorista Attila Planinška. Izven in za podožetje. (V primeru slabega vremena v Operi. Vstopnice od srede od 17. ure dalje v Operi.)

OPERA

Torek, 18. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red D.
Sreda, 19. junija: zaprti.
Četrtek, 20. junija ob 15.30: Svara: -Kleopatra-, Abonma red Petek popolnanski.
Petek, 21. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red A.
Sobota, 22. junija ob 20.30 na Letnem gledališču v Krizankah: Puccini: -Tosca-, Gostovanje tenorista Attila Planinška. Izven in za podožetje. (V primeru slabega vremena v Operi. Vstopnice od srede od 17. ure dalje v Operi.)

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna
Torek, 18. junija 1957: lekarna -Melje-, Meljska c. 2.
Sreda, 19. junija 1957: lekarna -Planinka-, Glavni trg 20.

OPERA

Torek, 18. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red D.
Sreda, 19. junija: zaprti.
Četrtek, 20. junija ob 15.30: Svara: -Kleopatra-, Abonma red Petek popolnanski.
Petek, 21. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red A.
Sobota, 22. junija ob 20.30 na Letnem gledališču v Krizankah: Puccini: -Tosca-, Gostovanje tenorista Attila Planinška. Izven in za podožetje. (V primeru slabega vremena v Operi. Vstopnice od srede od 17. ure dalje v Operi.)

Nečelja, 23. junija ob 20.30 na Letnem gledališču v Krizankah: Verdi: -Trubadur-, Gostuje tržaški tenorist Attilio Planinšek, po rodu Slovenec. Attilio Planinšek se bo tokrat prvič predstavil ljubljanskemu občinstvu, nastopal pa je doslej že v velikih operah po Italiji in fudi v Covent Gardnu. Obe predstavi z gostom Attiliem Planinškom: v soboto -Tosca- in v nedeljo -Trubadur- bosta izvedeni v Letnem gledališču v Krizankah z začetkom ob 20.30 ali v primeru slabega vremena v Operi. Z gostom nastopijo še: Vilma Bukovecova kot Tosca. Samo Smerkolj kot Scarpia. V -Trubaduru- kot Leonora M. Skenderovičeva. Azucena Bogdana Stritarjeva, grof Luna Langus. Vstopnice za obe predstavi pri dnevi blagajni v Operi od srede od 17. ure dalje.

NESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža
Torek, 18. junija ob 20: Igor Torkar: -Pozabljeni ljudje-, Abonma Torek. Vstopnice so tudi v prodaji.
Petek, 21. junija ob 20: Igor Torkar: -Pozabljeni ljudje-, Abonma Petek. Vstopnice so tudi v prodaji.
Sobota, 22. junija ob 20: Goodrich-Hackett: -Dnevnik Ane Frank-, Gostovanje SNG Maribor.
Nedelja, 23. junija ob 16 in 20: Goodrich-Hackett: -Dnevnik Ane Frank-, Gostovanje SNG Maribor.

VESTI IZ KRANJA

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE - KRANJ
Torek, 18. junija ob 20: Jan de Hartog: -Zakonska postelja-, Red A in izv.
Sreda, 19. junija ob 20: Jan de Hartog: -Zakonska postelja-, - Gostovanje v Slici Lodi.
Četrtek, 20. junija ob 16 in 20: Jan de Hartog: -Zakonska postelja-, Gostovanje v zdravilišču Golnik.
Nedelja, 23. junija ob 18 in 20: Aleks Lešcar: -Slepi potnik-, Vesela pustolovščina v treh dejanjih. Gostovanje v Sorici.

KINO

»STORŽIC«: jugoslovenski film »Zadnji tir«. Predstavi ob 17.30 in 20.
LEJNI KINO »PARTIZAN«: ameriški barvni cuperscop film »Vera Cruz«. Predstava ob 20.30. V glavni vlogi Burt Lancaster in Gary Cooper.

2 BLEDA

Ameriški film »Zelim te«. Predstavi ob 18 in 20.30. V glavni vlogi Greer Garson, Robert Mitchum in Richard Hart.

Vesti z Jesenic in okolice

Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Mirko Višnar, Jesenice, Prešernova cesta.

KINO

»RADIO«: ameriški barvni film »Kleopatra«. Predstavi ob 18 in 20. Danes zadnjič.
»PLAVZ«: ameriški barvni film »Broadwayska aspavanka«. Predstavi ob 18 in 20. Danes zadnjič.

OPERA

Torek, 18. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red D.
Sreda, 19. junija: zaprti.
Četrtek, 20. junija ob 15.30: Svara: -Kleopatra-, Abonma red Petek popolnanski.
Petek, 21. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red A.
Sobota, 22. junija ob 20.30 na Letnem gledališču v Krizankah: Puccini: -Tosca-, Gostovanje tenorista Attila Planinška. Izven in za podožetje. (V primeru slabega vremena v Operi. Vstopnice od srede od 17. ure dalje v Operi.)

OPERA

Torek, 18. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red D.
Sreda, 19. junija: zaprti.
Četrtek, 20. junija ob 15.30: Svara: -Kleopatra-, Abonma red Petek popolnanski.
Petek, 21. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red A.
Sobota, 22. junija ob 20.30 na Letnem gledališču v Krizankah: Puccini: -Tosca-, Gostovanje tenorista Attila Planinška. Izven in za podožetje. (V primeru slabega vremena v Operi. Vstopnice od srede od 17. ure dalje v Operi.)

OPERA

Torek, 18. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red D.
Sreda, 19. junija: zaprti.
Četrtek, 20. junija ob 15.30: Svara: -Kleopatra-, Abonma red Petek popolnanski.
Petek, 21. jun. ob 20: Dvočak: -Rusalka-, Abonma red A.
Sobota, 22. junija ob 20.30 na Letnem gledališču v Krizankah: Puccini: -Tosca-, Gostovanje tenorista Attila Planinška. Izven in za podožetje. (V primeru slabega vremena v Operi. Vstopnice od srede od 17. ure dalje v Operi.)

KINO -UNION-

Francosko-italijanski barvni film

»NANA«

Tednik F. N. št. 24. Predstave ob 16, 18.30 in 21. - Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Martine Carol. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »VIČA«

Ameriški film

WEEKEND V WALDORFU

Tednik. Predstave ob 16, 18.30 in 21. V glavni vlogi Lana Turner, Ginger Rodgers, Van Johnson in Walter Pidgeon. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«

japonski barvni film »Vrata pekla«. Tednik. Possebna vožnja. Predstave ob 17, 19 in 21. Danes zadnjičkrat.

KINO »SLOGA«

angleški barvni film »Zvezda Indije«. Tednik: F. N. 24. Predstave ob 17, 19 in 21. V glavni vlogi Corneli Wilde. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »SOCA«

francoski film »Stopnice za služinčad«. Tednik: Obzorje št. 5. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Češki film

»KARAVANA na glavni ulici«

Tednik. V glavni vlogi Karl Höger in Jana Dittzova. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Samo danes in jutri.

KINO »SISKA«

Ameriški barvni film

»SAN ANTONIO«

V glavni vlogi: Errol Flynn in Alexis Smith. - Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14. ure dalje.

S POSOJILI

za razne predmete vas bo zadovoljila - Mestna hranilnica ljubljanska

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO »PARK«: angleški film »Tri korake do vešal«. Predstava ob 20.

VESTI (2 PRBOVEL)

KINO »DELAVSKI DOM«: ameriški film »Beg iz Guyanne«. V glavni vlogi Humphrey Bogart in Michele Morgan.

DROBNI OGLASI

KOMISIJA za volitve in imenovanja pri Občinskem ljudskem odboru Piran razpisuje mesto šefa uprave za dohodke. Pogoj: ustreza praksa na vodnem mestu in finančni stroki. Ponudbe z življenjepisom in navedbo dosedanjega službovanja pošljite na Občinski ljudski odbor Piran. Družniško stanovanje v Portorožu zagotovljeno. 2035

EMAJLIAN bel štedilnik, nov, ugodno prodam. Ponudbe na upravo LP pod »Smederevo«. 2036 a

ZAMENJAM dvoobno komfortno stanovanje s kabinetom (vila) v Ljubljani za slično v Beogradu. Ponudbe pošljite upravi LP pod geslom »Beograd«. 2036 b

REZERYVA GUMA, 900 X 20, izpublice od okoli Karinka do Ljubljane. Javite proti nagradi na naslov: Stanko Virnik, Ljubljana, Stožice št. 33-d. 2037

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR DIVIČANI

Okraj Jajce

razpisuje natečaj za naslednja delovna mesta:

predmetnega učitelja srbskohrvatskega jezika za delo v osemletni šoli

predmetnega učitelja francošine ali ruščine za delo v osemletni šoli

12 učiteljev za delo v osnovnih šolah na področju občine

Vsi dohodki po uredbi, doatek za vas pa od 1000 do 5000 dinarjev.

Prošnje z življenjepisom predložite najkasneje do 1. julija 1957. 1931

SASO LOVSIN SPET MED ŠENTFLORIJANCIMA (FANTAZIJSKA FARSA)

Presenečenje vseh tistih, ki po protokolu podjetja pridejo v poštev za proslavo dogodkov, kot so odhodi in prihodi, rojstni dnevi; pa tudi govori in drugi direktorjevi osebni priznani, je bilo seveda prav tolikšno. V hipu so sijočih obrazov napolnili direktorjevo pisarno. Direktor - Konkordat pa jih je sprejel mrk in zamišljen. Komajda je

Durmitorska jezera v nevarnosti

Zakaj tako naglo izginjajo znamenita ledeniška jezera

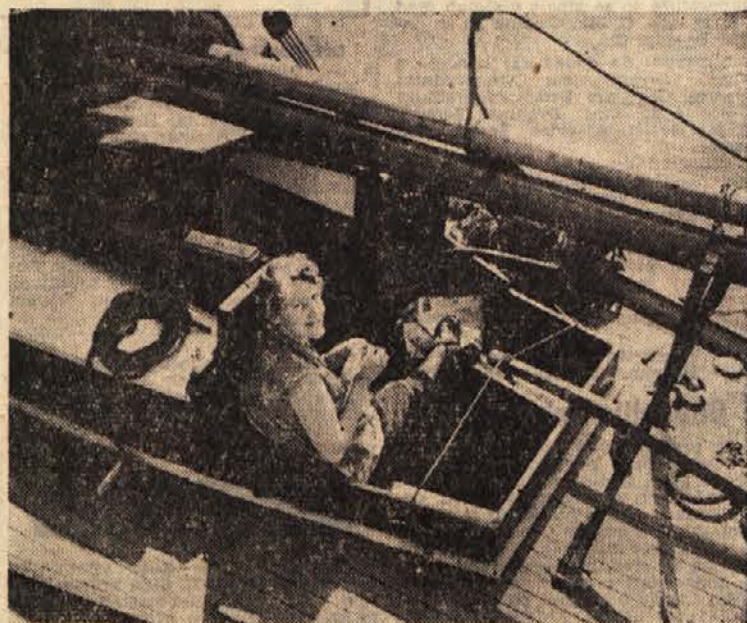
Ko je znani srbski geograf Čevljić pred petdesetimi leti raziskoval jezera na področju Durmitora, so imela vsa razen Črnega jezera za polovico več vode kakor danes. Od takrat tako lepih jezer so zdaj ostale le še luže. Iz leta v leto je v njih manj vode, ker je tamošnja pokrajina iz apnenca. Okoliški prebivalci so prepričani, da v petdesetih letih,

cozi, ki imajo okoli Alp mnogo podobnih jezer, ljubosumno čuvajo te lepote in skrbijo zanje. V Švici deluje tudi posebna komisija za zaščito jezer in bi bilo Ženevsko jezero že zdavnaj odteklo, če ga ne bi varovali. Geologi so prepričani, da bi bilo mogoče Durmitorska jezera obvarovati, ne da bi pri tem izgubila naravno lepoto. Okoli njih je precej nepropustne gline. Z njo bi bilo mogoče obložiti jezersko dno ter zamašiti špranje in luknje v kamenju, obenem pa bi s temi deli prav nič ne spremenili njihovega zunanjega videza. Jezera, ki v njih zdaj voda usiha, so bila še pred kratkim prekrita z glino, vendar jo je voda sčasoma izprala.

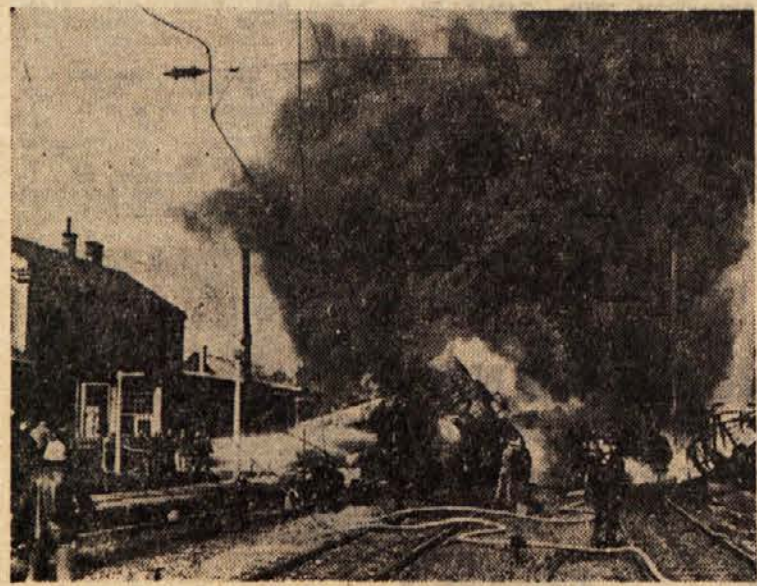
O lepem Kačjem jezeru pravijo, da bi ne potrebovali ničesar

drugega kakor dve vreči cementa in dva kubika peska. S temi skromnimi sredstvi bi zagotovili, da bi bila v jezeru voda vselej globoka deset do petnajst metrov. Nekoliko drugače je z znanim Črnim jezerom. Durmitorci pripovedujejo, da so spustili prve postvri v jezero že zdavnaj. Neverjetno hitro so se razmnožile. Pred dvajsetimi leti je bilo mogoče v Črnem jezeru po pripovedovanju bližnjih kmetov naloviti v kratkem času tudi do 15 kg teh plemenitih rib. Vendar to ni trajalo dolgo. Neki inženir, ki je zgradil hotel na Zablaku, je prinesel iz Mostarskega blata ribo grenčak v želji, da bi jezero obogatil z novo vrsto rib. Pri tem je računjal, da bo grenčak kot majhna riba služil postvrim za hrano. Toda ta mala riba je začela odločno uničevati veliko, in sicer s tem, da je zbrala ikre, ki so jih postvri odlagale v plitvinah.

Vendar pa to še ni edina nesreča. Znano je, da dobiva Črno jezero vodo iz močnih izvirov, vendar so na njegovem dnu ponikve, ki se iz dneva v dan širijo. Zaradi suš v zadnjih letih se je to jezero znižalo za deset do petnajst metrov pod gladino velikega jezera. Ker veliko jezero odteka v malo, voda pa tam ponika, grozi vsemu Črnemu jezeru nevarnost, da se bo spremenilo v mlako. Na vprašanje, kakšna bi bila dela pri reševanju Črnega jezera, je pojasnil eden izmed geologov, da bi bilo treba najprej najti ponikve, skozi katere voda odteka. Po vsej verjetnosti so na dnu malega jezera; če bi jih zaprli, bi s tem rešili vse Črno jezero.

S temle čolnicem sta se odpravila na 14.000 milj dolgo pot v Avstralijo Angleža Trevor Burton in njegova žena Mary (na sliki). Pravit, da bosta kot izseljenca na »najmlajši« celini poskusila svojo srečo. Mary ima o jadranju kaj malo pojma, zato pa je bil njen mož tretji oficir tovorne ladje. Čoln ima tonažo 13 ton ter razen jader in radijskega oddajnika tudi motor z 8 KM.

Na železniški postaji v francoskem Rombasu (Moselle) je bila kretnica napačno postavljena: lokomotiva se je z vso silo zaletela v vlak s polnimi bencinskimi cisternami. Izbruhnil je požar, železničarji pa so tvegali življenje, da so odpeli tiste natovljene vagonne, ki jih še niso zajeli plameni.

Zavaroval si je zobe za sedem milijonov
Neki ameriški filmski igralci si je zavaroval lepe in zdrave zobe za sedem milijonov dolarjev, vendar je moral pri prevzemu police podpisati pogodbo, da ne bo jedel na peščeni plaži, da se ne bo boksal in hodil v gnečo, da se ne bo vozil z motornim kolesom in da si bo trikrat na dan umival zobe z dobro pasto.

Drobne ZANIMIVOSTI

NOV HITROSTNI REKORD
Angleška podmornica »Excalture« je dosegla v plovi pod vodo nov hitrostni rekord: Preplula je 30 vozlov na uro, kar je znatno več kot je zmogla doslej znana ameriška atomska podmornica »Nautilus«.

ZMAGA RAZISKOVALK
Nedavno so proglasili nove izbranice za nagrado »Esace«. Med petimi nagradenci, ki so dobili visoko priznanje za boj proti raku, so tri ženske.

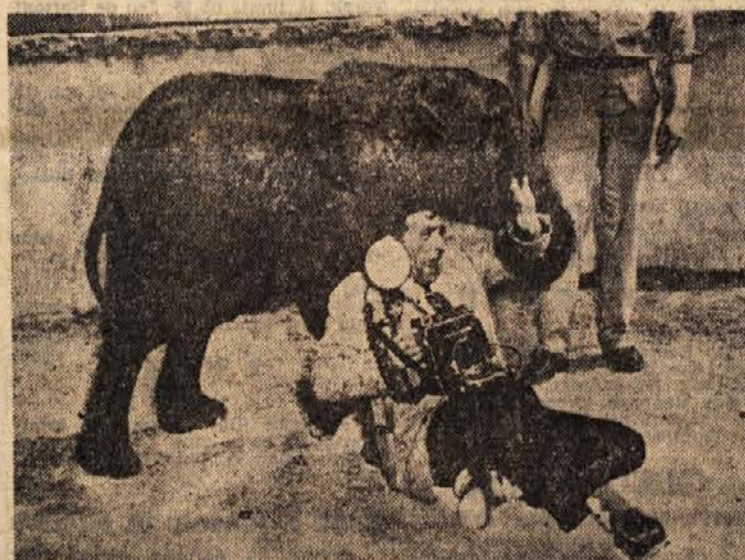
MIROLJUBNA UPORABA VODIKOVE BOMBE
V Hamburgu so ustanovili inštitut za proučevanje visokih temperatur. Tam bodo preizkušali tudi možnosti za uporabo vodikove bombe v miroljubne namene. Proučevali bodo namreč spremembo raznih snovi pri zelo visoki temperaturi.

IZKORIŠČANJE GEJZIRA V ČSR
Na Češkoslovaškem pripravljajo načrte za izkoriščanje gejzira Šantovka. Čurek vroče vode briga 25 m visoko. Izmerili so tudi količino vode: 50 litrov na sekundo.

NAZAJ V SREDNJI VEK
Nekaj ameriških letov piše, da bodo moderni vojniki spet podobni srednjeveškim vitezom v oklepih. Američani so izdelali nove oklepe, ki kaže vojake varujejo pred kroglicami. Oklepi so lahki in prožni, rojaki pa bi jih nosili med stražo in uniformo. Za sedaj še ni znano, iz kakšne snovi so ti oklepi.

BANČNI BOBNAR
Angleška banka v Londonu ima po tradiciji iz leta 1790 lastno formirano zaščitno stražo. Sestavljena je iz 15 vojakov, oficir in bobnar.

SUPERFOSFAT ZA ZDRAVJE ŽIVINE
Znano je da se krave pogosto nalezijo kakšne bolezni in da je v takem primeru nevarno uživati njihovo mleko v surovem stanju. Nedavno so ugotovili, da umetno gnojilo superfosfat v hlevih izdisej neznanih vzrokov omejuje številno okužb. Tako se je pri poskusu znižalo število okuženih krav od 40 na 6 odstotkov. Znanj proučujejo to vprašanje francoski biologi.

Casopisni fotograf John Ciwianski je hotel napraviti nekaj posnetkov novega slončka, ki so ga bili pripeljali v živalski vrt Los Angelesa. Z ravnotežjem dovoljenjem je zlezel v slonovo kletko, da bi mladiča nekajkrat posnel v tako imenovanem prvem planu. Slončku pa to po vsej verjetnosti ni bilo nič kaj všeč, zato je fotoreporterja, ki mu je prišel približno, prijel z roko in si ga položil pred noge, kot kaže slika.

NAJMOČNEJŠI TELESKOP

V francoski zvezdoslovni opazovalnici Saint Michel so začeli postavljati najmočnejši teleskop v Evropi. Po dosedanjih obvestilih bodo dela dokončana do letošnjega avgusta. Teleskop so izdelali v Veliki Britaniji in je opremljen s posebnimi napravami za klimatizacijo in z najnovejšimi elektronskimi dosežki, ki zmanjšujejo nejasnosti in deformacije na fotografiranih posnetkih; te nastajajo zaradi razlik v lomu mrzlega, nočnega in toplega zraka, ki je v samem teleskopu in v prostorih opazovalnice.

gre za zelo občutljivo televizijsko kamero — naj bi zamenjala fotografske plošče, ki so z njimi doslej slikali zvezde. Zaradi povečane občutljivosti sprejemnega aparata bo mogoče skrajšati čas osvetlitve ter obenem dobiti mnogo jasnejše in čiste slike planetov, kakršna sta Mars in Jupiter, ki ju je bilo težko fotografirati zaradi najrazličnejših pomanjkljivosti dosedanjih fotografskih aparatov.

Anglija—Antarktika
Nedavno so upostavili telefonsko zvezo med dr. Marchom, članom angleške odprave na Antarktiki, in njegovo teto, ki stanuje v angleški vasi Doringstone. Tako sta se teta in nečak pogovarjala na razdaljo 26.500km.

Ko ji je padel dežnik iz rok in je on priskočil, da bi ga pobral, je sama segla ponj, da mu ne bi dala priložnosti za kakršnokoli uslugo. Vsa razdražena je rekla: »Vedi se kakor doma! Tam se ne skloniš, če mi kaj pade iz rok, na cesti pa bi se rad postavil s svojim kavalarstvom.«

»Če se ne bi sklonil, bi mi tudi očitala. Naj storim kakoli, nikdar ti ni prav,« ji je odgovoril.

Jezno se je namrdnila, nato pa se je oglašila: »Prav imaš, saj to je! Ker jo je prizadeto gledal, je nadaljevala: »Kaj bi se silila, dovolj je, dalje ne moreva!«

»Kaj?« je hotel vedeti.

»Kaj? kaj?« je jezno spregovorila. »Saj vendar veš, kaj mislim.« Ker je molčal, je nadaljevala: »Tvoj molk mi kaže, da si natančno razumeš.« Hotel jo je prijeli pod roko. »Kar pusti to, prosim,« je rekla, »saj veš, da ne maram take narejenosti. Kaj bi se delala, kakor da sva srečen zakonski par, ko pa je v resnici povsem drugače. To je zoprno!«

»In kako je v resnici?« je hotel vedeti, ona pa se je pikro nasmehnila: »Kako spet to vprašaš! Kakor da bi bilo kaj novega! Vsega je konec! Konec, ti rečem. Pa ne od danes, že več mesecev. Vedeva se kot igralca, strašno pa je to, da

se tega oba zavedava. Zoprno!«

»Kaj hočeš reči s tem?«

»Glej ga, kako vpraša! Navsezadnje bova le zbrala dovolj poguma za ločitev.«

»Tudi jaz sem že razmišljala o tem,« ji je odgovoril in se pri tem jezil na žalosni prizvok v svojem glas. Dolgo je molčal, tudi ona ni govorila,

mlada, še imam možnost, da si življenje uredim, kakor bo meni prav. In ti,« ga je pogledala »si še vedno tak, da ti bo lahko dobiti drugo ženo.«

Zdaj se je on pikro nasmehnil. »Da, tako mislim, kot

HEINZ DREISILKER

služi! Kaj bolj pametnega pač ne znaš povedati. Ne vzdržim več, to je neznosno!«

Spet se je odkaljal. Začelo je deževati, odprla sta dežnike. Že od daleč sta bila videti vsak pod svojim dežnikom kot nesrečna človeka, ki gresta po naključju isto pot. Dež se je sprevergel v sneg.

»Sneži,« je rekel, ona pa:

ona pripravila zajtrk. Pozdravila sta se, ko je odšel, ona pa je pomlila posodo. Potem je odšla k advokatu. Težav ne bo, ker se bosta razšla sporazumno.

Dan je bil deževen s snegom vmes, že ob štirih se je začelo mračiti. Nizki oblaki so viseli do oken. Mlada sem še, je pomislila, ničesar se mi ni treba bati.

Cas je mineval, bilo je pol šestih. Zdal bi moral priti, je pomislila, stopila v kuhinjo in pristavila čaj. Potem je pogrnila mizo in vključila radio.

Kaj? Trčenje vlakov? Mrtvi in ranjeni?

Zakričala je, zdrvela po stopnicah in stekla na postajo. Mnóžica ljudi, prestrašeni obrazi, solze, strah.

»Pozor, umaknite se s tirov! Posebni vlak iz Bremena. Imen ponesrečenih se ne moremo objaviti. Potrpite, mir, umaknite se, prosim!«

Vlak je pripeljal na postajo, začela se je zmešnjava, prerivanje, vpitje. Nohte si je zarila v obraz in mrzlično pogledala vsakega potnika posebej.

»Hans!« je zakričala, ko ga je opazila, on pa je šel proti njej in ni spregovoril. Vrgla mu je roke okoli vratu in se tresla od ihtenja, njegova roka pa je počasi pobožala njeno glavo in jo trdno stisnila na njegove prsi.

Nič ni rekel

potem pa se je nenadoma oglašila: »Le zakaj sva se takrat poročila?« Ona se je zasmejala na ves glas: »Takrat, takrat! Tudi jaz sem mislila, da je ljubezen, velika ljubezen,« je posmehljivo dodala. »Mladi ljudje so pač neumni, šele čez leta spoznajo zmotno.« Pogledal jo je, ona je opazila, da jo hoče videti v obraz, pa je pogledala vstran.

»Torej nameravaš oditi?«

»Kakor da bi bilo to kaj novega! Oditi, da! Čimprej, tem bolje! Zdaj se še lahko razideva kot prijatelja, čez čas pa najbrž ne več.« Za trenutek je umolknila, nato pa: »Se sem

pravim,« je nadaljevala. »Dobil si boš ženo, ki ti bo grela copate, te poslušala, kadar ji boš kaj pripovedoval ali ji čital iz časopisa. Tako ženo, ki se ne bo jezila, če ti bo pripravljala večerjo zdaj ob osmih, drugič ob devetih ali desetih, kakor boš pač blagovillil priti domov, skratka ženo, ki te bo osrečila, ker te bo nosila na rokah in te razvajala.«

»Nočem nobene druge,« ji je odgovoril. »Pa ti?«

»Jaz? Kakor da bi ti ne bilo vseeno, kaj delam!«

»Če tako misliš,« je počasi spregovoril.

»Če tako misliš, če tako mi-

»Saj vidim! Tega ni treba posebej praviti. Kakor da bi ne imela lastnih oči!«

»Jutri moram na pot,« je dejal, ko sta potem sedela doma pri večerji. »Odpeljal se bom ob četrta na sedem jutraj, vstal bom ob petih, da ne zamudim vlaka. Cel kup dolžnosti.«

»In kdaj se boš vrnil?«

»Mislim da z brzcem ob petih.« Potem sta vsak zase tiho čitala, nazadnje pa jo je vprašal: »In kdaj boš vložila tožbo za ločitev?«

»Jutri. Takoj jutraj.«

»Prav,« je odgovoril.

In sta šla spat. Zjutraj je

PAVZA NA PARTITURI
TUDI ON NE
V neki svoji noveli je Pirandello zelo natančno opisal izorisiteo smrtne kazni. Kritiki Cavallo je omenil v oceni, da Pirandello pač nikoli ni videl takega prizora in ima zato napačne predstave. Potem je Cavallo sam opisal tak prizor. Njegov opis je bil tako realističen, da mu je Pirandello poslal pismo: »Če bi bil imel vaš opis, bi ga uporabil v svoji noveli. Priznam, da še nikoli nisem videl javne eksekucije...« Cavallo je odgovoril: »Tudi jaz ne!«

